

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA VYBRANÝCH PROBLÉMŮ V OBLASTI
VĚZEŇSTVÍ V ČR**

Autor práce: Daniel Hrdina

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinované studium

Vedoucí práce: doc. RNDr. Dana Procházková, PhD., DrSc.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a poznatků a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění.

Děkuji vedoucí bakalářské práce doc. RNDr. Daně Procházkové, PhD., DrSc.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

HRDINA, D. *Analýza vybraných problémů v oblasti vězeňství v ČR: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2013. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Dana Procházková, PhD., DrSc.

Klíčová slova: bezpečnostní složky, historie vězeňství, nedostatky ve vězeňství, trest, vězeňská služba, věznice Praha - Pankrác

Práce identifikuje a analyzuje některé problémy v oblasti vězeňství. V první části jsou popsány úkoly státu na úseku bezpečnosti, přehled bezpečnostních složek, historický vývoj vězeňství ČR a současná struktura a organizace Vězeňské služby ČR. V další práci je podrobně popsána vazební věznice Praha – Pankrác a její historický vývoj od založení až po současnost. V následující části práce jsou vyhodnoceny údaje z provedeného dotazníkového výzkumu. Závěrem jsou analyzována fakta zjištěná dotazníkovým výzkumem ve vztahu k současné platné legislativě, nalezení slabých stránek platné legislativy.

ABSTRACT

HRDINA, D. *Analysis of selected problems in prison systém in the CR: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o.p.s., 2013. 58 s. Supervisor: doc. RNDr. Dana Procházková, PhD., DrSc.

Keywords: security forces, the history of the prison, deficiencies in the prison, punishment, prison service, prison Prague - Pankrác

The work identifies and analyzes the major problems in the prison system. The first section describes the tasks of the State for Security , an overview of security forces, the historical development of the Czech Republic prison and the current structure and organization of the Prison Service. Future work is described in detail Detention Prague - Pankrác and its historical development from inception to the present day. The following work is evaluated data from the questionnaire-based research. Finally, the facts are analyzed questionnaire research identified in relation to the current legislation, finding weaknesses in current legislation.

OBSAH

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA	9
2 SOUBOR POZNATKŮ O SLEDOVANÉ PROBLEMATICE	11
2.1 ZÁKLADNÍ POJMY	11
2.2 FUNKCE STÁTU NA ÚSEKU BEZPEČNOSTI	13
2.3 VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY	15
2.4 ÚKOLY VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	17
2.5 TYPY VĚZNIC.....	19
2.6 VAZEBNÍ VĚZNICE PRAHA – PANKRÁC.....	20
3 DATA PRO VLASTNÍ VÝZKUM	28
3.1 DATA O POSTUPECH V OBLASTI VĚZEŇSTVÍ V ČASOVÉ OSE	28
3.2 DATA O SOUČASNÝCH PROBLÉMECH VE VĚZEŇSTVÍ.....	31
4 POUŽITÉ METODY	34
4.1 SBĚR DAT	34
4.2 ANALÝZA.....	34
4.3 SYNTÉZA.....	34
4.4 HODNOCENÍ	35
5 VÝSLEDKY PRÁCE	36
6 ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	49
SEZNAM TABULEK	51
SEZNAM GRAFU	52
SEZNAM ZKRATEK	53
SEZNAM PŘÍLOH	54
PŘÍLOHY	55

ÚVOD

V českých věznicích je více než 23 tisíc odsouzených a jejich počet stále stoupá. Česko je čtvrté v Evropě v počtu vězňů. Vězeňské službě chybí finanční prostředky na provoz, investice i platy zaměstnanců, přičemž současné denní náklady na jednoho vězně jsou vyčísleny na 758 korun.¹ Kromě nedostatku peněz se vězeňská služba potýká s dalšími problémy, mezi které patří především přeplněnost věznic, nízká zaměstnanost vězňů a drogová problematika ve věznicích.

Přestože vězeňství v České republice po roce 1989 nastoupilo cestu radikálních změn, stále existuje mnoho problémů, které nejsou vyřešeny. Od poloviny devadesátých let proběhlo několik zásadních změn v oblasti trestního práva, jedná se především o novelu trestního zákona z roku 1995, kterou byl do naší trestněprávní praxe zaveden nový druh trestu – trest obecně prospěšných prací, další novelou z roku 1997 byl zaveden institut podmíněného upuštění od potrestání s dohledem a podmíněně odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem. Dalším významným krokem bylo přijetí zákona o probační a mediační službě, která zahájila svoji činnost v roce 2001. Probační a mediační služba usiluje o zprostředkování společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestní činností a současně zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů. Poslední novela trestního zákona a trestního řádu z roku 2001 přinesla změny v oblasti výkonu trestu obecně prospěšných prací.

Trest vězením je chápán jako nejkrajnější prostředek, kterým může společnost reagovat na překročení zákona. Především nebezpečné pachatele, kteří se dopustili závažných trestných činů, je nutno od společnosti izolovat, a k tomuto slouží právě vězení. Současná podoba vězeňství je determinována právním řádem České republiky. Prioritní postavení mají ústavní zákony včetně Listiny základních práv a svobod.

Překročení zákona je spojeno s trestem a převažující formou trestu, kterou stát reaguje na prokázaný zločin je trest odnětí svobody, jehož výkon zajišťuje vězeňská služba. Vězeňská služba České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož hlavním úkolem je zajišťování výkonu vazby, výkonu odnětí svobody a bezpečnosti a pořádku v soudních budovách. Byla zřízena s účinností od 1. ledna 1993 zákonem č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky. Vězeňská služba usiluje o to, aby přispívala k ochraně společnosti. Činí tak nejen izolací pachatelů trestné činnosti,

---

¹ Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky. Statistická ročenka 2011, účelová publikace č.j VS 11/4/2012-50/Všeob./413.

ale i vytvářením podmínek pro integraci odsouzených osob po propuštění z výkonu trestu.

Téma vězeňství je tématem stále aktuálním. Tato práce se věnuje tématu Vězeňské služby České republiky a současným problémům vězeňství. Výsledkem práce bude provedení analýzy vybraných problémů, budou identifikovány prioritní problémy vězeňství, definovány nedostatky v legislativě, popř. navrhnuty způsoby jejich řešení.

1 CÍL A METODIKA

Cílem bakalářské práce je posoudit trend ve vězeňství a identifikovat velké problémy v oblasti vězeňství, důkladně analyzovat vybrané problémy, nalézt slabé stránky platné legislativy a pokusit se o návrh jejich legislativního řešení. K výběru tohoto tématu mě motivovala skutečnost, že jsem zaměstnancem vězeňské služby České republiky a každý den přicházím do styku s vazebně stíhanými i odsouzenými osobami.

Pro zpracování bakalářské práce budou použity tyto metody: analýza dostupné literatury, časopisů a platné legislativy, která umožní získání teoretických znalostí z oblasti vězeňství a rovněž analýza výročních zpráv Vězeňské služby ČR. Východiskem pro zpracování práce je dotazníkový výzkum a následná vyhodnocení výsledků provedeného výzkumu.

V první části práce budou popsány úkoly státu na úseku bezpečnosti, přehled bezpečnostních složek, historický vývoj vězeňství ČR a současná struktura a organizace Vězeňské služby ČR. Pro lepší pochopení celé problematiky budou v této části vymezeny základní pojmy z oblasti vězeňství. Cílem první části práce je co nejpřehledněji podat základní teoretické informace vztahující se k této problematice. V této části práce bude čerpáno z dostupné literatury z oblasti bezpečnosti a ochrany majetku a z oblasti vězeňství. Dále zde budou použity informace z platné legislativy, především zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, v platném znění.

Předmětem další části práce bude podrobné seznámení s vazební věznicí Praha - Pankrác a jejím historickým vývojem od založení až po současnost. Dále bude provedeno porovnání složení vězňených osob, početní stav obviněných a odsouzených osob v letech 2002 – 2011. Hlavním zdrojem informací pro tuto část práce bude kniha „Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice“. Cílem této části práce bude prostřednictvím statistických dat, popř. grafů podat informace o vývoji složení a stavu vězňených osob v konkrétní věznici, v tomto případě ve věznici Praha - Pankrác.

V následující části práce bude proveden dotazníkový výzkum. Sestavený dotazník bude obsahovat otázky týkající se fyzické ochrany příslušníků vězeňské služby. Dotazník bude vyhotoven pro příslušníky vězeňské služby ČR, konkrétně příslušníky vazební věznice Praha – Pankrác.

Následně budou údaje z dotazníků vyhodnoceny a bude provedena vlastní analýza identifikovaných problémů. Cílem dotazníkového výzkumu bude identifikace nejdůležitějších problémů a nedostatků v oblasti vězeňství.

Závěrem bakalářské práce budou fakta zjištěná dotazníkovým výzkumem analyzována ve vztahu k současné platné legislativě. Výsledek provedené analýzy umožní navrhnout řešení slabých stránek platné legislativy.

2 SOUBOR POZNATKŮ O SLEDOVANÉ PROBLEMATICE

2.1 Základní pojmy

Právo

Je členěno na právo objektivní a subjektivní. Objektivním právem se rozumí souhrn právních norem, které fungují jako obecně závazná pravidla chování uznaná státem. Právní normy stanovují prostřednictvím příkazů, zákazů a dovolení, jaké chování je ve společnosti žádané a jaké není. Subjektivní právo je možnost chování občana a je zaručeno objektivním právem.

Penologie

Penologie je „nauka o trestání, o druzích trestu a jejich účinnosti.“ Zkoumá sociálně-psychologické procesy, jevy, vztahy a zákonitosti, které vznikají v důsledku aplikování trestu. Penologie dále zkoumá fyzickou a psychosociální realitu pachatele, ověřuje a koncipuje přístupy výchovného zacházení s odsouzenými, aby bylo dosaženo co nejefektivněji účelu trestu.²

Právní subjektivita

Právní subjektivita opravňuje občana být účastníkem právního vztahu, přináší práva a povinnosti, které mohou být omezeny podmínkami stanovené zákonem. Vzniká narozením a zaniká úmrtím.

Trestní řízení

Trestní řízení je zákonem upravený postup, který má za úkol zjistit, zda byl spáchán trestný čin, zjistit jeho pachatele a tomu uložit spravedlivý trest.

Trestný čin

Jedná se o porušení některé právní normy, která je stanovená a vynutitelná státem. Znaky trestného činu jsou uvedeny v zákoně. Trestné činy mohou být spáchány úmyslně nebo z nedbalosti. Trestným činem je také spolupachatelství, příprava nebo pokus o něj.

---

² ČERNÍKOVÁ, V., SEDLÁČEK, V. *Základy penologie pro policisty*. Praha, 2002, s. 8.

Soud

Soudy jsou hlavním vykonavatelem spravedlnosti. Spolu s dalšími subjekty se podílejí na trestním řízení. Soudní soustavu České republiky tvoří okresní, krajské, vrchní soudy a Nejvyšší soud.

Vazba

Vazba zajišťuje obviněné osoby pro trestní řízení nebo výkon trestu. Brání zadrženým osobám v páčání další trestné činnosti, maření úředních rozhodnutí, ovlivňování svědků a také především před útekem. O vzetí do vazby rozhoduje soudce na návrh státního zástupce.

Trest

Trest odnětí svobody může být uložen jen pravomocným rozhodnutím soudu. Trest odsouzeného omezuje na právech, svobodách a majetku. Trest funguje jako morální odsouzení jedince, který se zachoval protiprávně. V rámci trestu je důležité působit tak, aby se po uplynutí trestu nevrátil na cestu zločinu.

Věznice

Věznice je zařízení, kde si odsouzení odpykávají trest odnětí svobody. V České republice jsou čtyři typy věznic, které se rozdělují podle příslušnosti dohledu nad odsouzenými. Odsouzení jsou zařazováni do jednotlivých typů věznic dle závažnosti trestného činu. O zařazení rozhoduje soud.

Humanizace vězeňství

Pojem, který často dráždí a provokuje laickou veřejnost. Je totiž vykládán jako změkčování režimu a kázně vězňů. To však je nepochopení obsahu tohoto pojmu a tohoto smyslu. V praxi se humanizace projevuje především:

- diferencovaným zacházením s vězni
- snižováním agresivity, nepřátelství nebo nenávisti mezi vězni a vězeňským personálem³

---

³ MAŘÁDEK, V. *Výkladový slovník penologie*. Ostrava, 2003, s. 34.

Humanizace vězeňství znamená vytvořit vhodný funkční legislativní rámec pro uplatňování práv a svobod vězňů na jedné straně a pro naplňování účelu výkonu vazby a výkonu trestu na druhé straně a to včetně jejich korektivních mechanismů přístupných kontrole, tak aby nemohla být uplatňována libovůle či zlovůle.⁴

2.2 Funkce státu na úseku bezpečnosti

Základní funkcí státu je zajistit ochranu chráněných zájmů státu a udržitelný rozvoj státu. Mezi chráněné zájmy státu patří životy, zdraví a bezpečí lidí, majetek, veřejné blaho. Souhrn základních státních zájmů a cílů a hlavních nástrojů k jejich dosažení směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků tvoří bezpečnostní politika státu.⁵

Bezpečnostní politiku státu tvoří pět základních komponentů:

- zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu
- obranná politika
- politika v oblasti vnitřní bezpečnosti
- hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu
- politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu

Institucionální rámec zajištění bezpečnosti

Institucionálním nástrojem bezpečnostní politiky státu je bezpečnostní systém, jehož základní funkcí je koordinovat a řídit jednotlivé složky a reagovat na vzniklé hrozby. Při zajišťování bezpečnostních zájmů České republiky plní významnou roli diplomatická služba, která působí v mezinárodních organizacích bojujících proti terorismu a nešíření zbraní hromadného ničení a zajišťuje ochranu svých občanů v zahraničí. Obrannou politiku státu zajišťují především ozbrojené síly, jejich hlavní částí je Armáda České republiky. Hlavní roli při zajišťování vnitřní bezpečnosti

---

⁴ ČERNÍKOVÁ, V., SEDLÁČEK, V., *Základy penologie pro policisty*. Praha, 2002, s. 44.

⁵ PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. Praha, 2010, s. 88-89.

a ochrany obyvatelstva hrají bezpečnostní sbory. Patří mezi ně Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Armáda České republiky. Důležitou roli mají rovněž zpravodajské služby České republiky. Při zajišťování bezpečnosti jsou samozřejmě důležité i orgány činné v trestním řízení, které zajišťují výkon trestní spravedlnosti.

Bezpečnostní dokumenty

Bezpečnostní strategie ČR je základním koncepčním dokumentem, který obsahuje nejdůležitější principy bezpečnostní politiky ČR. Text za základní bezpečnostní organizaci pro ČR označuje NATO s tím, že ČR podporuje rozvoj společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie a komplementární rozvoj schopností obou organizací. Nově jako strategickou hrozbu označuje globální teroristické aktivity ve spojení se šířením zbraní hromadného ničení a jejich nosičů a zdůrazňuje privatizaci zdrojů hrozeb. Bezpečnost pojímá komplexně od zajištění na úrovni jednotlivého občana až po úroveň celostátní. Klade důraz na ochranu elektronických, komunikačních a informačních sítí a na boj s korupcí a organizovaným zločinem. Bezpečnostní strategie ČR je veřejným politickým a bezpečnostním dokumentem. Bezpečnostní systém je systém orgánů veřejné správy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a služeb, havarijních a jiných služeb, právnických a fyzických osob, jejich vzájemných vazeb a činností, zabezpečující koordinovaný postup při zajišťování bezpečnosti státu a obyvatelstva.⁶

Problematika bezpečnosti je nesmírně široká. Jestliže se v našem vnímání nemá stát neuchopitelnou směsicí všemožných problémů a ohrožujících jevů, je nezbytně nutné vyjasnit, co všechno se pod tímto pojmem skrývá a co vlastně máme na mysli, když mluvíme o bezpečnosti, ať už v jakékoli souvislosti.

Strategické bezpečnostní dokumenty, aby splnily svou úlohu v bezpečnostní politice, musí tvořit ucelený blok. Blok odpovídající přijatému strategickému cyklu při tvorbě a implementaci bezpečnostní politiky, tedy procesu vládnutí při zajišťování národní bezpečnosti. Strategické bezpečnostní dokumenty působí však nejen na strategické úrovni bezpečnostní politiky, ale vstupují i do její taktické a operativní úrovně. Jsou východisky při rozhodování v konkrétních a dílčích problémech

---

⁶ BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha, 2007, s. 94.

bezpečnostní politiky a při zpětném posuzování její správnosti. Podle nich se hodnotí, zda konkrétní aktuální bezpečnostní politika odpovídá dlouhodobým záměrům.

Z informačního hlediska mají některé bezpečnostní dokumenty informačně-poznávací charakter (analýzy, zprávy o zajištění bezpečnosti), některé jsou však dokumenty řídicími (bezpečnostní strategie, bezpečnostní legislativa). Z uvedených úloh strategických bezpečnostních dokumentů vyplývá, že neplní pouze informačně-poznávací funkci, ale mají zejména funkci řídicích dokumentů.⁷

2.3 Vězeňská služba České republiky

Právní rámec

Vězeňská služba České republiky byla zřízena k 1. 1. 1993 na základě zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Výkon trestu odnětí svobody ve věznicích a ve zvláštních odděleních vazebních věznic upravuje zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínky výkonu vazby v trestním řízení, zejména stanovení práv a povinností osob ve vazbě, postavení příslušníků a občanských pracovníků Vězeňské služby České republiky a dalších osob při zajišťování výkonu vazby upravuje zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

Významnou právní normou, která klade důraz na ochranu života, majetku a dalších individuálních práv je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Na prvním místě v zákoně jsou řazeny trestné činy proti životu a zdraví, rodině a dětem, svobodě a lidské důstojnosti.

Ve vztahu k úpravě postupu orgánů činných v trestním řízení se váže zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Základní údaje

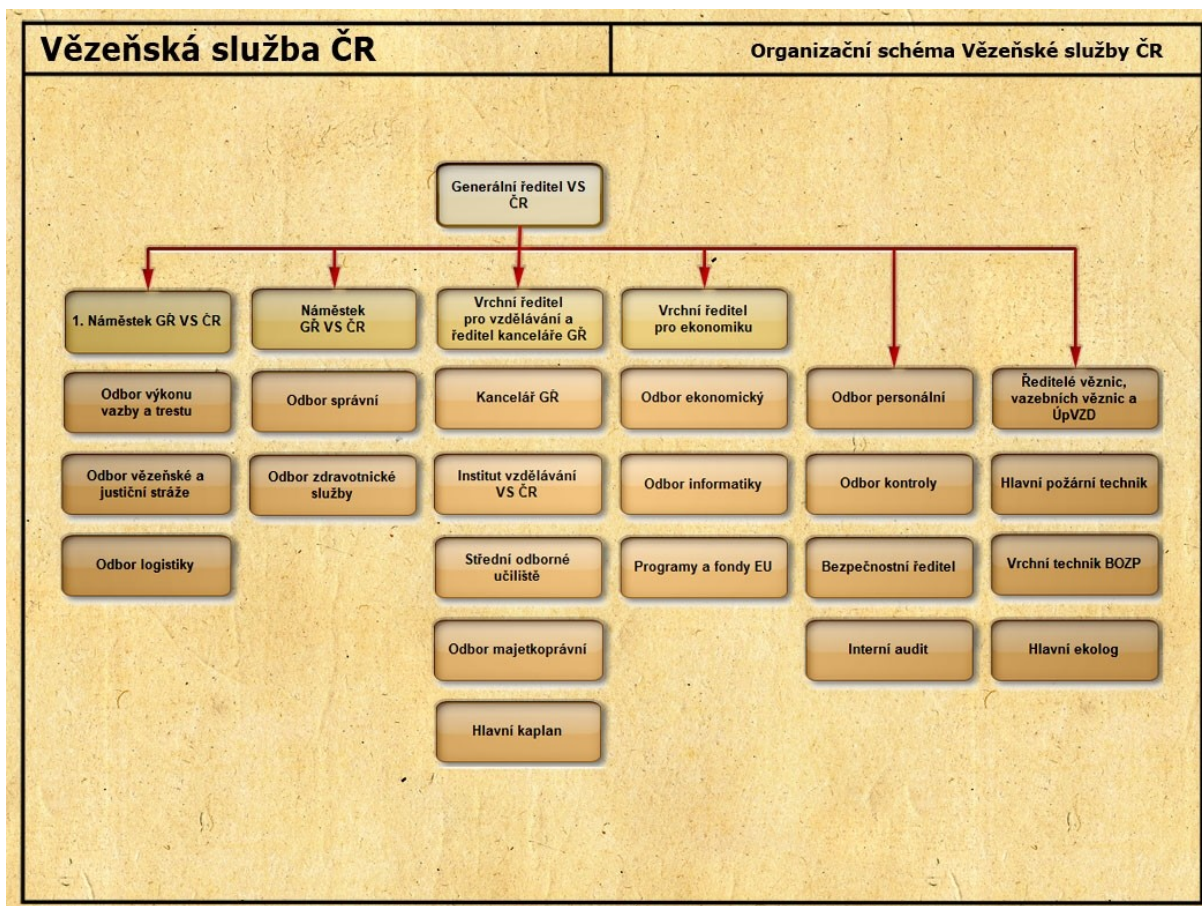
Vězeňská služba České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor, který řídí generální ředitel Vězeňské služby jmenovaný ministrem spravedlnosti. Je správním úřadem. Organizačními jednotkami Vězeňské služby jsou generální ředitelství, vazební věznice, věznice, ústavy pro výkon zabezpečovací detence a Institut vzdělávání.

---

⁷ BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha, 2007, s. 98.

Generální ředitelství zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele vazebních věznic, věznic, ústavů pro výkon zabezpečovací detence a Institutu vzdělávání jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel.⁸

Tab. 1: Organizační struktura vězeňské služby ČR⁹

V České republice je zřízeno 36 vězeňských zařízení, z toho 24 věznic, 10 vazebních věznic a 2 detenční ústavy. Počet vězňů k 31. 12. 2012 činí 22 644 osob, z toho je 2183 obviněných osob a 20 429 osob odsouzených.¹⁰

⁸ Česko. Zákon č. 436 ze dne 3. prosince 2003, kterým se mění zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 144, s. 7242. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=436/2003&typeLaw=zakon&chat=Cislo_zakona_smlouvy>.

⁹ *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://vs-cr.cz/generalni-reditelstvi-19/o-nas/organizacni-struktura-2/>>.

¹⁰ *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <[http://vs-cr.cz/client_data/1/user_files/19/spravni/statistiky/Měsíční statistické hlášení/ 2012/MSH12-2012.pdf](http://vs-cr.cz/client_data/1/user_files/19/spravni/statistiky/Mesicni_statisticky_hlaseni/2012/MSH12-2012.pdf)>.

2.4 Úkoly vězeňské služby

Vězeňská služba odpovídá za dodržování podmínek výkonu trestu odnětí svobody, střeží vazební věznice a věznice, spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a prostřednictvím programů zacházení se snaží vytvořit předpoklady pro napravení obviněných a odsouzených po propuštění na svobodu. Poskytuje zdravotní péči osobám ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody a příslušníkům a zaměstnancům Vězeňské služby. V případě potřeby zabezpečuje specializovanou zdravotní péči v civilních zdravotnických zařízeních. Dalším úkolem je eskortování osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody k soudům, do zdravotnických zařízení, k vyšetřovacím úkonům a na střežená pracoviště. Dále se podílí na předcházení a odhalování trestných činností osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody. Zajišťuje bezpečnost v budovách soudů a státních zastupitelství, jakožto i v jiných místech soudů a ministerstva spravedlnosti a to v rozsahu daném zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční strážci České republiky. Vede evidenci osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody ve všech vazebních věznicích a věznicích na území České republiky. Pokud je to v rámci organizace možné, snaží se vytvářet podmínky pro pracovní, popřípadě jinou účelnou činnost osobám vykonávající výkon vazby nebo výkon trestu odnětí svobody.¹¹

Vězeňská služba jako součást trestní justice přispívá k ochraně společnosti. Činí tak nejen izolací pachatelů trestné činnosti, ale i vytvářením podmínek pro integraci odsouzených osob po propuštění z výkonu trestu a podporou jejich úsilí o převzetí odpovědnosti za svůj život občana, dodržující zákony. Základní principy jednání s vězni vyplývají především z Listiny základních práv a svobod, českého právního řádu a Doporučení Rady Evropy.

Příslušník vězeňské služby – je občan České republiky, který byl přijat do služebního poměru Vězeňské služby ČR. Slouží pak u vězeňské stráže, nebo justiční stráže, jen výjimečně ve správní službě. Příslušníci Vězeňské služby jsou uniformovaní a mají hodnosti analogické vojenským a policejním. Jejich pracovně právní náležitosti se neřídí Zákoníkem práce, ale jinými tzv. služebními předpisy, především zákonem č. 555 z roku 1992 o Vězeňské službě a justiční strážci ČR. Při veškerém svém styku

---

¹¹Česko (Československo). Zákon č. 555 České národní rady ze dne 17. listopadu 1992 o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1992, částka 112, s. 3298. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=555/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

s vězňenými jsou příslušníci viditelně označeni číslem, které je shodné s jejich číslem služebního průkazu. Minimálním kvalifikačním požadavkem pro příslušníka Vězeňské služby je středoškolské vzdělání ukončené maturitou pro praporčické hodnosti a bakalářské vzdělání pro hodnosti důstojnické. Před přijetím do služebního poměru se provádí náročný výběr (včetně lékařského a psychologického). Služební poměr začíná zkušební dobou, trvající až jeden rok. Podmínky k přijetí jsou velmi náročné a tak bývá přijat v průměru jeden z pěti až sedmi uchazečů.¹²

Zákon o vězeňské službě stanoví pro výkon služby následující oprávnění příslušníků:¹³

- Oprávnění požadovat vysvětlení, na jehož základě mohou příslušníci VS požadovat vysvětlení od osob ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody, které mohou přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu, popř. kázeňského přestupku, jakož i pro vypátrání osoby prchající z výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody.
- Oprávnění provádět osobní prohlídku a podobné úkony, kdy příslušníci VS jsou oprávněni u osob ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody provádět osobní prohlídky, stejně jako prohlídky jejich věcí. Dále jsou oprávněni u těchto osob provádět prohlídky těl, snímání obrazových záznamů a daktyloskopických otisků.
- Při střežení objektů VS jsou pak příslušníci VS oprávněni provádět osobní prohlídky u osob vstupujících, nebo nacházejících se v objektu VS v případě důvodného podezření, že tato osoba má u sebe zbraň nebo věc, která by mohla narušit výkon vazby nebo trestu odnětí svobody.
- Na základě oprávnění odejmout věc mohou příslušníci VS osobám ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody odebírat věci, které mají tyto osoby neoprávněně u sebe, nebo věci které by mohly být prohlášeny za propadlé či zabrané.
- Oprávněním zjišťovat totožnost osob, prohlížet zavazadla a věci, kontrolovat vozidla je dána příslušníkům VS možnost, aby při střežení objektů VS zjišťovali totožnost osob, které vstupují do těchto objektů, nebo se v něm nacházejí. Mají

---

¹² MAŘÁDEK, V. *Vězeňství*. Šenov, 2005, s. 79.

¹³ NEDOROST, L. *Vězeňství a správa vězeňství v ČR*, 1995, s. 54-55.

rovněž právo prohlížet zavazadla a věci těchto osob a prohlížet vozidla při vjezdu a výjezdu ze střežených objektů.

- Příslušníci VS jsou na základě konkrétní situace podle svého rozhodnutí oprávněni použít donucovací prostředky vymezené zákonem tj. hmaty, chvaty, úder a kopy sebeobrany, předváděcí řetízky, pouta, poutací popruhy, pouta s poutacím opaskem, slzotvorné prostředky, obušek, služebního psa, zásahovou výbušku, úder a hrozbu střelnou zbraní a varovného výstřelu. Jsou při tom povinni dbát zásady přiměřenosti volby prostředku k účelu zákroku.
- Použití zbraně je příslušníkům VS umožněno pouze v zákonem taxativně vymezených případech, kdy je nutno zejména k nutné obraně, překonání odporu či zamezení útěku osob z výkonu vazby či trestu odnětí svobody. Použití střelné zbraně je však přípustné jen tehdy, jestliže by použití donucovacích prostředků bylo zřejmě neúčinné. O použití služební zbraně, stejně jako o použití donucovacích prostředků se sepíše služební záznam a příslušník VS je povinen o této skutečnosti bezodkladně vyrozumět nadřízeného.

2.5 Typy věznic

Věznice a vazební věznice se dělí podle způsobu vnějšího střežení a podle zajištění bezpečnosti do čtyř základních typů a to:

Věznice typu A – s dohledem

Zde se pohybují odsouzení bez omezení. Zpravidla jsou zaměstnáváni mimo věznici a po skončení pracovní doby jim lze umožnit volný pohyb mimo budovu věznice. Návštěvy odsouzených se konají zpravidla bez dohledu zaměstnance a v pravomoci ředitele věznice je umožnit odsouzenému jednou za dva týdny opustit věznici na 24 hodin.

Věznice typu B – s dozorem

V tomto typu věznice se odsouzení pohybují zpravidla organizovaně pod dohledem zaměstnance. Ředitel věznice může povolit volný pohyb pracovním zařazeným odsouzeným uvnitř věznice. Odsouzení pracují zpravidla na nestřežených pracovištích mimo věznici. V kompetenci ředitele věznice je možnost povolení volného pohybu na pracoviště nebo na ošetření. Návštěvy odsouzených jsou zpravidla

bez dohledu zaměstnance věznice. U odsouzených zařazených do tohoto typu věznice lze povolit opuštění věznice až na 24 hodin a to jednou za měsíc.

Věznice typu C – s ostrahou

V prostorách věznice s ostrahou se odsouzení pohybují organizovaně pod dohledem zaměstnance. Při plnění svých pracovních povinností se mohou výjimečně pohybovat ve věznici volně. Odsouzení jsou zpravidla zařazeni na střežené pracoviště nacházející se zpravidla uvnitř věznice. V odůvodněných případech mohou být zaměstnání i na nestřežených pracovištích. Dohled nad pracovní činností je nejméně 1 x za 45 minut. Návštěvy odsouzených jsou zpravidla pod dohledem zaměstnance. Odsouzeným v tomto typu věznice lze výjimečně povolit opuštění věznice až na 24 hodin a to jednou za měsíc.

Věznice typu D – se zvýšenou ostrahou

Ve věznici se zvýšenou ostrahou se odsouzení pohybují organizovaně pod dohledem příslušníka. Pracují uvnitř věznice nebo v celách. Dohled nad pracovní činností je zde nejméně 1 x za 30 minut a vykonává jej příslušník Vězeňské služby. Odsouzeným je přísný zákaz volného pohybu uvnitř věznice. Návštěvy probíhají zpravidla pod dohledem příslušníka. Ředitel věznice může ve výjimečných případech povolit opuštění věznice až na 24 hodin a to jednou za měsíc.¹⁴

2.6 Vazební věznice Praha – Pankrác

Vznik a vývoj pankrácké věznice je významně spojen nejen s vývojem českého vězeňství, ale též s historií hlavního města Prahy a těžkým obdobím s tragickými událostmi našich národních dějin. Snaha našich předků o nápravu zločinců na základě spravedlivého rozsudku a výkonu přiměřeného trestu odnětí svobody ve 2. polovině 19. století vedla mimo jiné ke zřízení c. k. zemské mužské trestnice na nuselské pláni poblíž starobylého kostela sv. Pankráce.¹⁵

---

¹⁴ *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW:<http://vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/PDF/prezentace_VS_CR/120210_VSCR_vseobecna_WEB.pdf>.

¹⁵ KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 9.

C.k. mužská trestnice pro výkon žaláře (1889 – 1918)

Objekt zemské mužské trestnice byl postaven v letech 1885 – 1889 a měl nahradit již hygienicky nevyhovující tzv. Svatováclavskou trestnici, zprovozněnou v roce 1809 v prostorách bývalého kláštera sv. Václava Na Zderaze v Praze. Stavbu o celkové rozloze 14,4 ha situoval tehdy hlavní inženýr Ministerstva práv Franz Maurus mezi tehdejší městské části Pankrác a Nusle. Celý areál byl obehnan 5 m vysokou ohradní zdí. Prvními pankráckými trestanci byli nemocní a neduživý, kteří byli přemístěni dne 11. 9. 1889 ze Svatováclavské trestnice. Poté byli eskortováni z téže trestnice ve třech skupinách ostatní zdraví trestanci. Celkem bylo přijato cca 800 trestanců. V letech 1893 – 1894 zde byla vězněna část politických radikálů, souzených v procesu s tzv. Omladinou, která byla považována za tajné spolčení studentů, dělnické mládeže a mladých intelektuálů proti rakouské vládě.¹⁶

Prvním vězeňským personálem byli úředníci, dozorcí a vojáci přešli ze zrušené Svatováclavské trestnice. Dozorčí službu vykonávalo 50 dozorců a strážní službu 10 rotmistrů a neznámý počet vojska. Do stavu dozorčí služby mohli být vybíráni pouze svobodní muži do věku 35 let. Noví dozorcí skládali služební přísahu, která je zavazovala ke svědomitému výkonu služebních povinností a poslušnosti vůči svým nadřízeným. Vězeňští dozorcí vykonávali službu v předepsaném stejnokroji černé barvy s fialovými manžetami a fialovým stojacím límcem, který byl u inspektora vězeňské dozorčí stráže lemován zlatou stuhou. Na levé straně pod límcem často nosily vysloužená vojenská vyznamenání. Na čepici byl umístěn rakouský státní znak kulatého tvaru. Uvnitř trestnice mohli být vyzbrojeni šavlí a na vnějších strážních stanovištích vykonávali službu se střelnou zbraní.¹⁷

Československá soudní věznice (1918 – 1939)¹⁸

V letech 1918 – 1926 byli v pankrácké věznici nadále umístováni muži k výkonu trestu žaláře a mladí odsouzení od 14 do 21 let. Se vznikem soudní věznice zde byly umístovány osoby k výkonu ošetrovací vazby a zjišťovací soudní vazby. V roce 1927 se v pankrácké věznici nacházelo 701 vězňů. V roce 1918 přešla pankrácká

---

¹⁶ UHLÍK, J. *Historie věznění a vězeňství v Čechách*. Praha, 2006, s. 199.

¹⁷ KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 11-20.

¹⁸ KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 25-32.

věznice do majetku československého státu a sloužila původnímu účelu s názvem Trestnice pro muže v Praze. V roce 1926 se stala věznicí pro výkon vazby s názvem Věznice Zemského soudu trestního v Praze a v roce 1929 pokračovala ve své činnosti jako Věznice Krajského soudu trestního v Praze. V roce 1920 se začala věznice modernizovat. V průběhu roku 1922 byly upraveny cely pro oddělení mladistvých vězňů a vzniklo oddělení vězeňské nemocnice pro těhotné ženy a matky po porodu, které využívaly trestanky z celé republiky. Ubytovací kapacita se zvýšila z 811 na 1169 míst, vzniklo 13 dílen, pokračovací škola a kanceláře vyšetřovacích soudců.

Po vzniku československé republiky v roce 1918 se funkční skladba ani početní stav vězeňského personálu podstatně nelišili od předchozího období. V roce 1930 bylo ve věznicí celkem 134 zaměstnanců, z toho 8 úředníků správní služby, 1 úředník vězeňské strážní služby, 12 vrchních dozorců vězňů, 113 dozorců vězňů. Na základě smlouvy byli dále zaměstnáváni 2 lékaři a 3 pracovníci v tiskárně věznice.

Pro vězněné osoby římsko-katolického vyznání vykonával římsko-katolický duchovní správce bohoslužby v ústavním kostele, vyučoval rovněž náboženství a pečoval o mravní výchovu trestanců. Pro vězně nekatolického vyznání konali bohoslužby duchovní příslušných církví, pokud projevílo zájem více než 10 vězňů.

Služební stejnokroj členů vězeňské dozorčí stráže byl modrozelené barvy s označením platové třídy stříbřitými rozetami na fialových výložkách límce blůzy. Na čepici byl umístěn státní znak Československé republiky. Ženy v dozorčí službě nosily obdobný stejnokroj, ale se sukní. Při výkonu služby uvnitř věznice používali gumový obušek a mimo věznici revolver nebo pistoli.

Německá okupační a protektorátní soudní věznice (1939 – 1945)

Areál pankrácké věznice se v průběhu let 1939 – 1945 stal největším vězeňským zařízením na území protektorátu s kapacitou 2200 vězňů. V areálu se nacházela protektorátní česká věznice, německá policejní věznice gestapa a německá soudní věznice. V dubnu 1943 bylo z cel č. 29 – 52 zřízeno tzv. oddělení smrti s gilotinou, pro které se vžil název „pankrácká sekyrárna“. Vězni umístění v protektorátní části pankrácké věznice byli vazebně vyšetřováni nebo odsouzeni protektorátními soudy zpravidla za kriminální činnost. V případě trestné činnosti proti říši, byli pachatelé vyšetřováni gestapem a souzeni německými nacistickými soudy. Za trestný čin proti říši musel být uložen buď trest smrti, nebo trest odnětí svobody, který mohl být vykonán pouze v Německu. V průběhu let 1939 – 1945 prošli pankráckou věznicí tisíce vězňů

různých národností, jednalo se o Čechy, Slováky, Poláky, Rusy, Angličany, Američany, Kanadány, Jugoslávce, Holanďany, Francouze i Řeky. V roce 1945 činil celkový stav 734 vězňů. V letech 1943 – 1945 bylo popraveno gilotinou celkem 1075 osob, z toho 155 žen.¹⁹

V čele protektorátní věznice stál vrchní ředitel vězeňské správní služby, jemuž bylo podřízeno 166 zaměstnanců. Dozorci vykonávali službu též při vstupu do věznice, v nemocnici, kuchyni, prádelně, strojovně i na pracovištích mimo věznici. Zbraně byly přidělovány pouze k výkonu služby v noční době. Stejnokroje vězeňských dozorců byly shodné se stejnokroji z období první republiky, pouze na čepici – brigádýrce byl umístěn protektorátní znak. Německou policejní věznici gestapa řídil policejní důstojník gestapa, kterému byli podřízeni příslušníci ochranného oddílu SS, příslušníci nacistického bezpečnostní služby – SD, příslušníci německé ochranné policie a protektorátní strážníci.²⁰

Poválečná obnova krajské soudní věznice (1945 – 1952)²¹

Po osvobození Prahy od německé nacistické okupace v roce 1945 došlo k živelnému zatýkání válečných zločinců, zrádců a kolaborantů. O umístění zatčených a činnosti věznice rozhodoval Revoluční národní výbor hl. města Prahy. Na základě zákona o zlidovění soudnictví z roku 1948 došlo k odtržení soudnictví od vězeňství a v roce 1949 vznikl oddíl Sboru vězeňské stráže Krajské soudní věznice Praha Pankrác, který byl podřízen přímo velitelství Sboru vězeňské stráže na ministerstvu spravedlnosti. Od roku 1948 byla věznice využívána k umístění osob obžalovaných za protistátní činnost na základě zákona na ochranu lidově demokratické republiky. V roce 1951 bylo zřízeno vězeňské oddělení v pavilonu č. 17 Psychiatrické léčebny v Praze-Bohnicích, kam byli umístěni vězněné osoby za účelem zkoumání jejich zdravotního stavu.

Po osvobození v roce 1945 byla pankrácká věznice stále přeplněna. Již v květnu 1945 byli do vyšetřovací vazby umístěni členové bývalé protektorátní vlády i čelní představitelé nacistické okupační správy. Koncem roku 1946 se ve věznici nacházelo 2734 trestanců a vyšetřovanců. Na základě dekretu prezidenta republiky o zvláštních

---

¹⁹ UHLÍK, J. *Historie věznění a vězeňství v Čechách*. Praha, 2006, s. 246, 311.

²⁰ KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 41-47.

²¹ KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 52-59.

nucených pracovních oddílech byly zřízeny tyto oddíly i v pankrácké věznici. Byli do nich zařazováni odsouzení s trestem do 5 let a jejich povinností bylo odstraňování válečného materiálu trosk, opravy a stavby veřejných budov a jiných veřejných zařízení hlavně v dopravě, zemědělství a vodohospodářství. V letech 1945 – 1948 řídil pankráckou věznici vrchní ředitel vězeňské správní služby, který zastával funkci přednosta věznice. Službu ve věznici vykonávalo celkem 266 zaměstnanců, z toho 9 úředníků vězeňské správní služby, 6 kancelářských úředníků a pomocných sil, 1 lékař, 5 inspektorů vězeňské stráže, 221 strážmistrů a podstrážmistrů a 24 dozorců.

Od roku 1951 měli příslušníci vězeňské stráže zelenou khaki uniformu s fialovými nárameníky a výložkami stejné barvy na límci blůzy. Hodnostní označení hvězdičkami na náramenících bylo odlišné u strážmistrů a důstojníků. Na čepici – brigádýrce s fialovým okolkem byl umístěn malý státní znak s meči, čepice – lodička s fialovou lemovkou byla označena malým státním znakem bez mečů.

Věznice v období sovětizace československého vězeňství (1953 – 1965)²²

V roce 1953 změnila věznice svůj název a stala se Ústavem nápravných zařízení Praha-Pankrác. Vězeňství bylo převedeno jako celek do působnosti ministerstva národní bezpečnosti a později pod ministerstvo vnitra. Do tohoto ústavu byli umísťováni obvinění muži i ženy k výkonu vyšetřovací nebo soudní vazby a odsouzení k výkonu trestu odnětí svobody. V roce 1954 bylo zde, na základě rozhodnutí politického sekretariátu ÚV KSČ, zřízeno nové popravistiště k výkonu všech rozsudků trestu smrti. Od 1. 6. 1954 se název věznice změnila na Věznici č. 2 Praha. Kapacita věznice byla v této době 1269 ubytovacích míst.

V letech 1954 – 1960 bylo vězněno a popraveno za tzv. protistátní činnost 22 odsouzených. Podle statistických údajů ministerstva vnitra bylo ve Věznici č.2 Praha k 1. 1. 1960 celkem 3226 odsouzených, z toho bylo 472 osob odsouzených za trestný čin státně bezpečností a 2754 osob za trestný čin kriminální. V psychiatrické léčebně Praze-Bohnicích, ve zvláštním vězeňském oddělení pro duševně choré, se v té době nacházelo 65 odsouzených. Byly uplatňovány zásady třídního výkonu trestu, kdy se rozlišovali se odsouzení z řad pracujících včetně inteligence a živnostníků, odsouzení z řad nepřátel a jejich posluhovačů a odsouzení z řad protispolečenských živlů. Dále

---

²² KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 64-71.

byli oddělováni prvotrestaní od recidivistů, odsouzení za trestné činy vyšší společenské nebezpečnosti, přestárlí a nemocní.

Na přelomu 50. a 60. let bylo ve věznici 451 služebních míst, z toho 21 míst řídicích funkcí, 185 míst pro správní službu a 245 míst pro dozorčí a strážní službu, zacházení s vězni, ekonomiku a vnitřní bezpečnost.

V roce 1954 existovaly ve věznici 4 vnější stanoviště na strážních věžích, 18 vnitřních stanovišť a 23 denních stanovišť. U vchodu do věznice byli 2 příslušníci, v noci byl nasazen další strážný.

Stejnokroj příslušníků vězeňské služby byl v barvě khaki s vojenským hodnostním označením na tmavočervených náramenících. Na čepici nosili rudou skleněnou hvězdu se lvem malého státního znaku uprostřed.

Věznice v době reform a politické normalizace (1965 – 1989)²³

V návaznosti na vydání zákona o výkonu trestu odnětí svobody v roce 1965 došlo ke změně v činnosti a názvu věznice, která se stala Nápravně výchovným ústavem č. 2 Praha. Byli zde umístěni odsouzení muži k výkonu trestu odnětí svobody ve II. nápravně výchovné skupině. Ve vězeňské nemocnici byly poskytovány léčebně preventivní lékařské vyšetření a ošetření pro obviněné a odsouzené. V roce 1972 bylo zřízeno středisko ochranné protialkoholní léčby, které zajišťovalo léčbu odsouzených se závislostí na alkoholu. V roce 1989 byla část lůžkové kapacity vyčleněna pro odsouzené a obviněné s onemocněním AIDS.

Po roce 1965 celkový počet vězňů postupně klesal. K výraznému snížení početního stavu vězňů přispěla amnestie prezidenta republiky, která byla vyhlášena k 1. 9. 1968, kdy se celkový stav snížil na 1282 vězňů.

V souladu s novým zákonem o výkonu trestu odnětí svobody vznikl v roce 1965 Sbor nápravné výchovy, který byl podřízen ministerstvu vnitra, později ministerstvu spravedlnosti. Došlo také k přehodnocení početního stavu a složení příslušníků sboru nápravné výchovy, zařazených k výkonu služby. Celkem bylo stanoveno 64 funkcí, z toho byli 3 pedagogové, 25 vychovatelů, 33 referentů režimu k výkonu dozorčí služby. V letech 1965 – 1989 všichni noví příslušníci sboru nápravné výchovy procházeli povinným školením zaměřeným na politickou, služební, vojenskou a tělesnou přípravu.

---

²³ KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 76-88.

Příslušníci sboru nápravné výchovy měli služební stejnokroj olivové barvy a tmavě červené nárameníky s hodnotným označením. Čepice – brigádýrka měla stejnou barvu se smaltovaným malým státním znakem. Na konci 80. let byla čepice doplněna tmavočerveným okolkem zlatavou podložkou pod čepicový odznak.

Věznice v duchu nové koncepce českého vězeňství (1990 – 1993)²⁴

Politické změny v roce 1989 se promítly i do činnosti vězeňství a vyžádaly si plnění úkolů věznice ve zcela nových podmínkách. Využití věznice se specializovalo především pro výkon vazby ve standardním a zmírněném režimu s možností výkonu trestu. Proto byl také změněn dosavadní název věznice Ústav pro výkon trestu Praha – Pankrác na Ústav pro výkon vazby Praha – Pankrác.

K výkonu vazby byla vytvořena ubytovací kapacita pro 648 obviněných mužů. K výkonu trestu odnětí svobody byla vyčleněna kapacita pro 310 odsouzených mužů. Do vězeňské nemocnice byli přijímáni k léčbě obvinění i odsouzení muži, ženy a mladiství. Na základě nového zákona o výkonu trestu odnětí svobody, vydaného v roce 1993, který mimo jiné upravil i názvy vězeňských zařízení, došlo k přejmenování věznice na Vazební věznice Praha – Pankrác. V roce 1993 byla také zahájena výstavba nové vězeňské nemocnice vedle původního objektu, která se stala jednou z nejvýznamnějších investičních akcí nejen v rámci věznice, ale i celé Vězeňské služby ČR.

Složení a počet vězňů ve věznici výrazně ovlivnila amnestie prezidenta republiky Václava Havla. Počtem amnestovaných vězňů se jednalo doposud o největší svého druhu. V té době se ve věznici nacházelo celkem 286 mužů a 1 žena. Avšak řada amnestovaných nedokázala využít příležitosti k životu na svobodě a trestnou činnost začala opakovat. Zvýšil se i počet tzv. prvopachatělů. Tyto okolnosti vedly k celkovému nárůstu kriminality a tak v průběhu let 1990 a 1991 nastoupilo do pankrácké věznice 360 mužů. V roce 1992 činil průměrný stav už 1113 vězňů, z toho 776 obviněných a 337 odsouzených. Ke dni 31. 12. 1993 dosáhl celkový počet 1171 vězňů, z toho 872 obviněných a 299 odsouzených včetně 10 cizích státních příslušníků.

Po roce 1989 došlo k mnoha personálním změnám. Jejich základem se staly odborné a morální prověrky způsobilosti příslušníků. Konečnou reformní úpravu stanovil zákon o Vězeňské službě a justiční strážci, a to s účinností od 1. 1. 1993.

---

²⁴ KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 95-102.

Specifickým úkolem v personální oblasti bylo postupné zcivilňování zaměstnanců na úseku správní služby. To se uskutečnilo především převodem stávajících zaměstnanců správní služby ze služebního do pracovního poměru. K 31. 12. 1992 činil skutečný stav 565 zaměstnanců vězeňské služby, z toho 483 příslušníků ve služebním poměru a 82 občanských zaměstnanců v pracovním poměru.

Až do vzniku Vězeňské služby České republiky používali všichni příslušníci původní stejnokroje s tím rozdílem, že roku 1990 byl zaveden provizorní čepicový odznak – státní znak ČR a z nárameníků byl odstraněn tzv. rozlišovací odznak – rudá hvězdička s lipovými listy. V roce 1993 došlo k zásadnímu přestrojení příslušníků ve služebním poměru do nových stejnokrojů. Bunda nebo blůza byla tmavomodré barvy a kalhoty s čepicí v barvě šedé. Rovněž se změnilo použití rozet na tmavomodrých náramenících. Ve výzbroji k výkonu strážní a eskortní služby byly zrušeny kulometry a samopaly vzor 58, které se nahradily brokovnicemi.²⁵

Věznice v období 1993 – 2000

V druhé polovině roku 1993 bylo systematizováno celkem 614 míst. V roce 1994 bylo oddělení výkonu vazby a výkonu trestu rozděleno na samostatná oddělení výkonu trestu a výkonu vazby. V průběhu tohoto roku došlo také na základě rozhodnutí generálního ředitele VS ČR k výraznému zvýšení systematizovaných míst a to z důvodu změn v umístování obviněných do výkonu vazby a zajišťování eskort obviněných k soudům. Věznice zajišťovala eskorty k soudům a to pro: obvodní soud Praha – východ, obvodní soud pro Prahu 1 a 7, městský soud pro Prahu 4, obvodní soud pro Prahu 2 a Vrchní soud.

---

²⁵ KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. Praha, 2009, s. 95-102.

3 DATA PRO VLASTNÍ VÝZKUM

3.1 Data o postupech v oblasti vězeňství v časové ose

Vlastní výzkum probíhal ve Věznici Pankrác, v současné době vazební věznice Praha Pankrác, jež je česká věznice v Praze. Je umístěna jižně od centra Prahy v Nuslích na Pankráci, nedaleko stanice metra Pražského povstání a nedaleko od budovy Vrchního soudu ČR.

Vývoj československého vězeňství v letech 1850 – 1948²⁶

Roku 1850 došlo na území habsburské monarchie k zestátnění soudnictví a vězeňství. Začíná se rozvíjet vzdělávání vězňů a to zejména mladistvých. Podle tehdejšího zákona o zločinech a přestupcích byl trest odnětí svobody rozdělen do čtyř kategorií a to vězení, tuhé vězení, žalář a těžký žalář. Rozdíl zde byl především v poutání, odívání, stravování a pracovním zařazení trestanců. Trest vykonávali trestanci nejprve na samostatné cele tzv. samovazbě a poté byli přemístováni na společné ložnice tzv. vazby společné. Chování trestanců v té době upravoval tzv. Domácí řád, jehož porušení se kázeňsky trestalo. Nejhorší formou trestu bylo uložení pústu, tvrdého lože a temnice. Trestní ústavy byly až do vydání příslušného zákona střeženy vojskem, poté sborem stráže vězeňské.

Československá republika, jež vznikla roku 1918, převzala soudní a vězeňský systém rakouské monarchie. Tento systém se začal zdokonalovat a počínaje rokem 1920. Vrcholem této přeměny bylo rozdělení výkonu trestu do 3 disciplinárních tříd. V roce 1928 již fungovalo v Československé republice 6 mužských trestnic pro výkon trestu a to pro výkon trestu od 1 roku až po doživotí. Z toho byly 2 trestnice pro prvotrestance (Plzeň, Leopoldov) a 2 trestnice pro recidivisty (Kartouzy, Ilava), dále trestnice pro invalidní trestance (Mírov) a nakonec trestnice pro mladistvé (Mikulov). Nad výkonem trestu v této době dohlíželi příslušní okresní prokurátoři, občanští kontrolaři a počínaje rokem 1921 se jimi stali pověřeni úředníci ministerstva spravedlnosti.

---

²⁶ *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2010 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/historie-104/historie-vezenstvi>>.

Koncem roku 1945 se řízení a správa věznic a trestních ústavů, které doposud řídily národní revoluční výbory, vrátila do kompetence ministerstva spravedlnosti. Dekretem prezidenta republiky byly vybudovány nucené pracovní oddíly potřebné k zařazení především Němců s trestem vyšším než 5 let. Tyto oddíly byly využívány především na obnovu komunikací, veřejných budov a k obnově národního hospodářství, které utrpěly během války nemalé škody.

Dochází také k reorganizaci vězeňského personálu a to zákonem č. 321/1948 Sb., o uniformovaném Sboru vězeňské stráže. To znamenalo, že do každé soudní věznice a trestního ústavu byli jmenováni velitelé oddílů Sboru vězeňské stráže.

Vývoj československého vězeňství v letech 1948 – 1989

Československé vězeňství prošlo v letech 1948 – 1989 několika vývojovými fázemi. V období 1945 – 1948 existovaly snahy obnovit vězeňství na demokratických principech jako nástroj trestu, společenské izolace a resocializace jedinců, právoplatně odsouzených nezávislým soudem či správním úřadem, jehož činnost systematicky kontroluje občanská i politická společnost, přitom ovšem rušivě působila řada faktorů. Především to byly přeplněné soudní věznice a trestnice, desetitisíce osob bylo internovaných či vězněných v táborech pro Němce nebo v policejních a správních věznicích spadajících do kompetence ministerstva vnitra. Podle dostupných údajů se počet vězňů v českých zemích pohyboval do podzimu 1948 mezi 20 – 24 tisíc, z čehož bylo v letech 1947 – 1948 na 12 tisíc retribučních vězňů. Na území republiky se nacházelo více než 400 soudních věznic, trestnic a dalších zařízení spadajících do resortu ministerstva spravedlnosti. Výkon služby v soudních věznicích a trestních ústavech byl svěřen Sboru uniformované vězeňské stráže.²⁷

Další etapa ve vývoji vězeňství začala přibližně na podzim 1948 a skončila o čtyři roky později. V tomto období se vězeňství mění podle sovětského vzoru v součást represivního aparátu totalitního komunistického režimu, sloužící k zajištění nekontrolovatelného policejního teroru a masových perzekucí obyvatelstva. V květnu 1950 bylo v Československu již 32 tisíc vězňů. Počátkem roku 1953 již bylo v 355 věznicích a pracovních táborech 46 tisíc vězňů, což byl největší počet v historii československého vězeňství, z toho téměř 15 tisíc v táborech na Jáchymovsku, Slavkovsku a Příbramsku. K 1. 2. 1949 byl také ke střežení vězňů a řízení vězeňských

²⁷ *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2010 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/historie-104/historie-vezenstvi>>.

zařízení vytvořen nový, vojensky organizovaný Sbor vězeňské stráže s počátečním počtem 2273 osob. Právě soustava vězeňských táborů u Jáchymovských dolů sehrávala klíčovou roli nejen ve vývoji různých typů pracovních táborů, jejichž prostřednictvím se masivně rozšířila práce vězňů, vyšetřovaných i mimosoudně internovaných osob, ale i celého vězeňství. Počátkem 50. let probíhala redukce sítě okresních a krajských soudních věznic i likvidace menších správních věznic, začala unifikace vězeňských zařízení a centralizace jejich řízení. Rostl vliv i úloha Státní bezpečnosti, která si zřizovala vlastní věznic (Praha – Ruzyně, Leopoldov) a řídila stále větší část vězeňství. Také v následujícím období do poloviny roku 1957 se vězeňství, podřízené od roku 1953 ministerstvu vnitra, dále považovalo za nástroj třídního odboje. Roku 1955 byl také vydán Řád pro nápravné pracovní tábory, jež byl také převzat ze Sovětského svazu a stanovil 4 různé typy táborů využívaných na vězeňské práce. Leopoldov, Valdice, Plzeň a Pardubice – zde byly zřízeny nápravné pracovní tábory pro zvláště nebezpečné vězně, kteří vykonávali svůj trest v těch nejpřísnějších podmínkách a byli zařazováni na fyzicky velice namáhavé práce. V polovině 60. let došlo na doporučení OSN k zásadní úpravě výkonu trestu odnětí svobody. Byl vydán zákon č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. Podle tohoto zákona zařazovaly soudy odsouzené do 3 nápravně výchovných skupin. I. skupinu tvořili prvotrestaní a to zejména za činy nejméně nebezpečné, do II. skupiny to byli také prvotrestaní, avšak za závažnější trestné činy. III. skupina sloužila pro zařazení těch pachatelů, kteří spáchali společensky nejzávažnější trestné činy.²⁸

Reforma českého vězeňství po roce 1990 a činnost Vězeňské služby ČR.

Prvním důležitým krokem k odstraňování důsledků tzv. normalizace ze 70. a 80. let bylo udělení amnestie za tzv. trestné činy proti republice a některé další trestné činy, při které bylo propuštěno dne 8. 12. 1989 celkem 52 vězňů. K řešení nepokojů ve většině nápravně výchovných ústavů (NVÚ) byly vytvořeny komise České národní rady (ČNR), které spolu se zástupci Občanského fóra, Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a odborníků navštěvovaly jednotlivá NVÚ a prošetřovaly stížností vězňů, související s ústavním režimem. 1. 1. 1990 vyhlásil tehdy nový prezident Václav Havel v Československu velice širokou amnestii, při níž bylo propuštěno kolem 16 000 vězněných osob. To znamenalo, že z původních 22 000 vězněných osob zůstalo ve věznicích a nápravně výchovných ústavech přibližně

---

²⁸ UHLÍK, J. *Historie věznění a vězeňství v Čechách*, Praha, 2006, s. 296-299.

6000 vězňů. Zrušil se trest smrti a byl zaveden doživotní trest. V roce 1992 byla zpracována nová koncepce českého vězeňství v duchu Evropských vězeňských pravidel, ale i vlastních humanistických tradic, na jejímž základě byl vydán zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráž, který zásadním způsobem reformoval organizaci, řízení a výkon českého vězeňství. Vznikly 3 skupiny zaměstnanců: vězeňská stráž a justiční stráž (k ochraně výkonu justice), jejichž služební poměr se řídil zákonem č.186/1992 Sb., o služebním poměru Policie ČR a dále správní služba s civilními zaměstnanci v pracovním poměru podle zákoníku práce. V reformním období provádělo kontrolní činnost ve vězeňství Ředitelství SNV a komise pro vězeňství ČNR. Dozorová činnost prokurátorů zanikla transformací prokuratury na státní zastupitelství.²⁹

1. 1. 1993 zanikl Sbor nápravné výchovy a k plnění úkolů ve vězeňství byla zřízena Vězeňská služba ČR. V jejím čele stál generální ředitel, který byl jmenován ministrem spravedlnosti. Byly také posíleny pravomoci ředitelů všech vazebních věznic a věznic a to zejména v oblasti ekonomické a personální. Byl vydán zákon č. 294/1994 Sb., který nahradil doposud stávající zákon č. 59/1956 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. Tento zákon nově pojmenoval vězeňské zařízení pro výkon trestu odnětí svobody a to na věznice s dohledem, dozorem, ostrahou a zvýšenou ostrahou. O tom do jakého typu věznice bude odsouzený zařazen rozhodoval soud podle vážnosti trestného činu. Dohled nad výkonem vazby a výkonem trestu odnětí svobody vykonávají státní zástupci, poslanci a inspekční instituce při Radě Evropy.³⁰

3.2 Data o současných problémech ve vězeňství

Prvním cílem výzkumné části bakalářské práce je vyhodnotit a identifikovat problémy týkající se fyzické ochrany příslušníku vězeňské služby ČR. Jak hodnotí bezpečnost samotní příslušníci? Tj. Jak se příslušníci vězeňské služby cítí bezpeční ve věznici? Jaká je znalost příslušníků vnitřního řádu věznice? Na základě znalostí odpovědí lze potom snadno stanovit opatření a činnosti vedoucí k vyššímu bezpečí, tj. zvyšovat úroveň bezpečnosti. Proto na uvedené a další otázky odpovídali příslušníci

---

²⁹ *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2010 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://vsqr.cz/generalni-reditelstvi-19/historie-104/historie-vezenstvi>>.

³⁰ KÝR, A. a kol. Průvodce expozicí VSČR. *Historická penologie*. 2003, č.1, s.11-13.

Vazební věznice Praha-Pankrác. Seznam položených otázek je uveden níže v tabulce č. 2.

Pro zjištění skutečností byl vytvořen dotazník (viz příloha I), skládající se z patnácti otázek. Celkově bylo osloveno 45 pracovníků vězeňské služby, zaměstnaných ve služebním poměru. Dotazníkové šetření probíhalo v časovém období od února 2013 do března 2013. Sběr dat byl proveden osobně a emailem. Bylo získáno 42 vyplněných dotazníků.

Tab. 2: Podklad pro sběr dat

	OTÁZKA	ODPOVĚĎ
1	Prosím, označte interval, do kterého spadá Váš věk?	
2	Uveďte nejvyšší dosažené vzdělání?	
3	Je vzdělávání příslušníků VSČR v rámci odborné přípravy dostatečné?	
4	Je kurz sebeobrany v institutu vzdělávání dostatečný?	
5	Je vybavení příslušníků VSČR (donucovací prostředky) vyhovující?	
6	Znáte evakuační plán věznice pro případ vzniku požáru?	
7	Pro případ mimořádné situace např. vzpoury vězňů, znáte místo, kde se mají shromáždit příslušníci VSČR?	
8	V případě, že dojde k útoku vězněné osoby na Vás, znáte zásady Vaší odezvy, jste vybaven na zvládnutí situace a máte zajištěno personální, technické a materiální zázemí?	
9	Je pro zvládnutí možných situací dostatečné, že absolvujete 2x ročně střelecký kurz na venkovní střelnici?	
10	Znáte funkce a omezení zabezpečení ostrahového pásma?	
11	Považujete funkčnost přenosných radiostanic za vyhovující?	
12	Jsou technická opatření ostrahy dostatečná pro osobní ochranu dozorců?	
13	Procvičujete metodiky odezvy na možné mimořádné situace?	
14	Znáte postupy odezvy na kritické (krizové) situace ve věznici?	
15	Jak potřebujete být vycvičen, abyste získal schopnost odvrátit útok vězněné osoby (popř. skupiny vězňů)?	

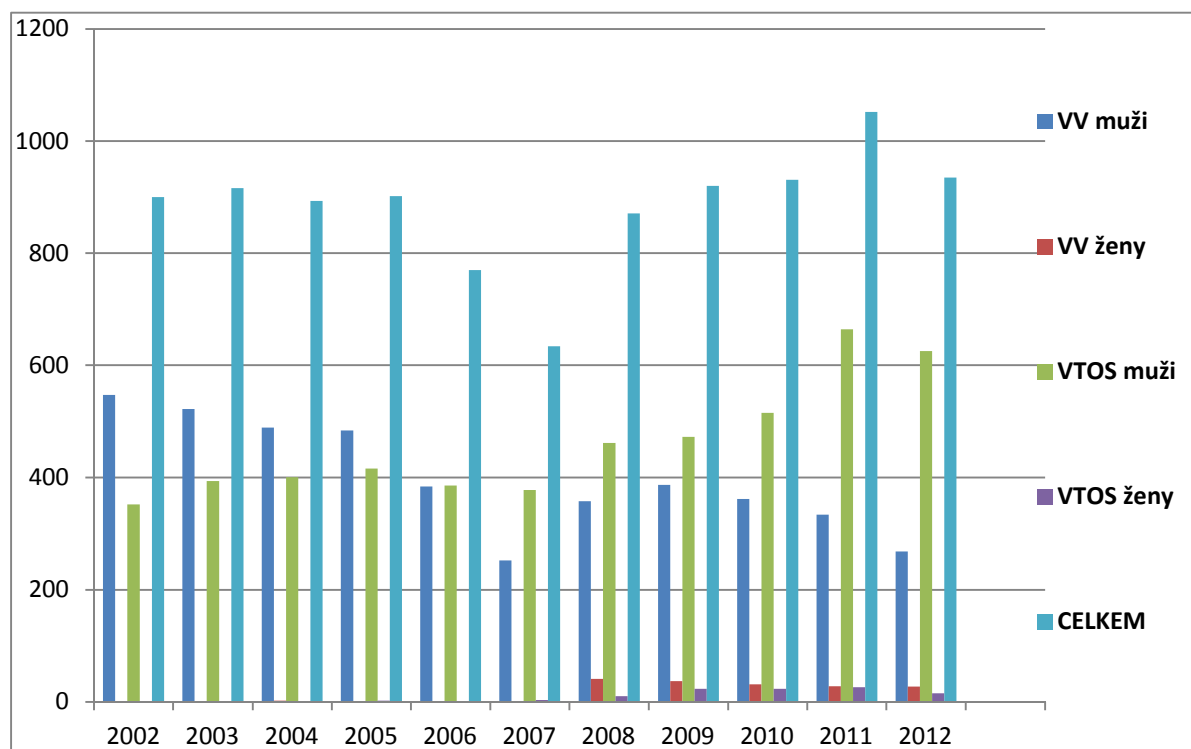

Tab. 3: Vývoj stavu vazebně stíhaných, odsouzených mužů a žen ve vazební věznici Praha - Pankrác v letech 2002 – 2012.

ROK	DRUH VĚZNĚNÍ				CELKEM
	VV muži	VV ženy	VTOS muži	VTOS ženy	
2002	547	1	352	0	900
2003	522	0	394	0	916
2004	489	2	401	1	893
2005	484	0	416	2	902
2006	384	0	386	0	770
2007	252	1	378	3	634
2008	358	41	462	10	871
2009	387	37	473	23	920
2010	362	31	515	23	931
2011	334	28	664	26	1052
2012	268	27	625	15	935

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací ze statistické ročenky VSČR 2012

Graf č. 1: Vývoj stavu vazebně stíhaných, odsouzených mužů a žen ve vazební věznici Praha – Pankrác v letech 2002 – 2012.

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací ze statistické ročenky VSČR 2012

4 POUŽITÉ METODY

4.1 Sběr dat

Metody sběru dat jsou techniky získání dat, které dělíme na přímé či nepřímé pozorování, které jsou zaměřené na plánované vnímání vybraných jevů a jsou pak systematicky zaznamenávány. Další je strukturovaný rozhovor, při kterém jsou vyžadované informace získávány v přímé interakci s respondentem. Rozhovor může být prováděn „face-to-face“, nebo přes nějaké komunikační médium (telefon, mail apod.). Následuje dotazník, při kterém respondent písemně odpovídá na otázky tištěného, nebo elektronického formuláře.³¹

4.2 Analýza

Analýza je myšlenkový postup poznávání okolního světa a v něm vymezených objektů, jevů, procesů a problémů. Jedná se o postup od složitého k jednoduchému, od nahodilého k nutnému, od rozmanitosti k totožnosti a jednotě. Její podstata spočívá v praktickém nebo myšlenkovém rozložení celku na jeho jednotlivé části. Rozčlenění celku na jednotlivé části umožňuje poznat jeho strukturu, tj. prvky, vazby, a toky mezi prvky, a přejít od obtížného na jednodušší poznávání, které spočítá v aplikaci myšlenkově zvládnutelných postupů. Analýza musí být všestranná, protože jen tak lze poznat zkoumaný objekt v jeho komplexnosti. Je základem pro každé správné rozhodování o jevu, problému, procesu či události.³²

4.3 Syntéza

Syntéza je logickým doplňkem analýzy. Je procesem sjednocení částí, vlastností a vztahů vydělených analýzou v jeden celek. Vychází od totožného a podstatného k rozdílu a rozmanitosti a sjednocuje obecné a jednotlivé do jednoho celku. Je to postup poznávání nebo konstrukce systému, jehož podstatou je myšlenkové nebo praktické spojování známých prvků do jednoho celku. Syntézu nelze chápat jako prostý souhrn analytického poznání, ale jako soubor analytického poznání a zjištěných logických propojení. Pro poznání systému se musí spojovat a prolínat jak analýza, tak syntéza.³³

---

³¹ PROCHÁZKOVÁ, D. Metody, nástroje a techniky pro rizikové inženýrství. Praha, 2011. s. 95.

³² PROCHÁZKOVÁ, D. Metody, nástroje a techniky pro rizikové inženýrství. Praha, 2011. s. 23.

³³ PROCHÁZKOVÁ, D. Metody, nástroje a techniky pro rizikové inženýrství. Praha, 2011. s. 23.

4.4 Hodnocení

Hodnocení je posouzení na základě stanovených kritérií. Získaná data byla vyhodnocena na základě statistických metod při užití procentního vyjádření, absolutních a relativních četností a při užití grafických zobrazení jako tabulky a grafy pro lepší přehlednost jednotlivých výsledků.

5 VÝSLEDKY PRÁCE

5.1 Výsledky posouzení trendu v oblasti vězeňství

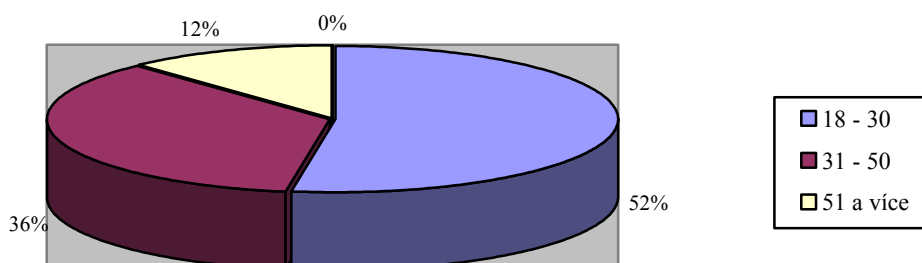
Na základě mého posouzení trendu vězeňství je zřejmé, že v České republice dochází k postupné humanizaci vězeňství. Práva vězňů a jejich volnost pohybu ve vězeňských zařízeních jsou rozsáhlejší. Systém věznění odsouzených a obviněných osob odráží vlastnosti dané společnosti. Přestože žijeme ve 21. století, tedy ve vyspělé a civilizované společnosti, naše vězeňství se potýká s dost závažnými problémy. I přesto, že po novoroční amnestii prezidenta republiky se snížil českým věznicím problém s vyřešením přeplněnosti věznic, která byla v některých věznicích i alarmující 30% nad kapacitu těchto zařízení a která ušetřila státu téměř 6 000 000 Kč denně, se vězeňská služba i nadále potýká s nedostatkem finančních prostředků. Nedostává se peněz na výstavbu nových prostor, ani na dostatečnou rekonstrukci a modernizaci stávajících prostor.

5.2 Výsledky hodnocení dat získaných dotazníkovým šetřením

Na základě statistického vyhodnocení odpovědí na jednotlivé otázky jsou výsledky zobrazeny graficky.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 1 „Prosím, označte interval, do kterého spadá Váš věk?“ je uvedeno na grafu č. 2 a v tabulce 4.

Graf č. 2 - Věkové rozložení respondentů

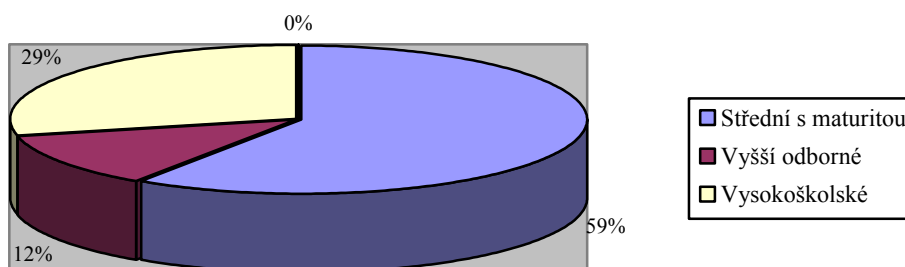
Tab. 4: Věkové rozložení respondentů

Věkový interval respondentů	18 - 30	31 - 50	51 a více
Počet	22	15	5

Z grafu č. 2 vyplývá, že nejvíce respondentů, tj. 52% tvořily osoby ve věku 18 – 30 let, 36% bylo ve skupině mezi 31 – 50 lety a 12% příslušníci nad 50 let.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 2 „Uveďte nejvyšší dosažené vzdělání?“ je uvedeno na grafu č. 3 a v tabulce 5.

Graf č. 3 - Četnostní rozdělení vzdělání respondentů

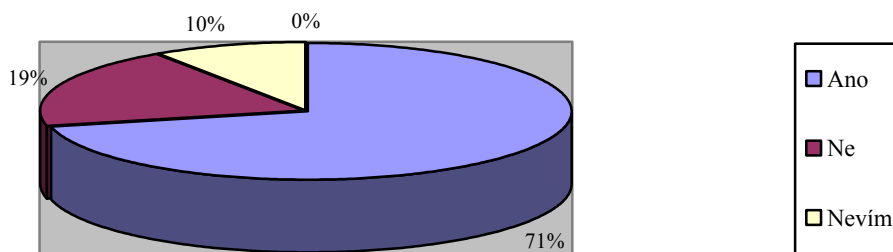
Tab. 5: Dosažené vzdělání respondentů

Vzdělání respondentů	Střední s maturitou	Vyšší odborné	Vysokoškolské
Počet	25	5	12

Z grafu č. 3 vyplývá, že nejvíce, tj. 59% respondentů, zakončilo své studium maturitní zkouškou, 29% má nejvyšší dosažené vzdělání vysokoškolské a 12% dosáhlo vyššího odborného vzdělání.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 3 “Je vzdělávání příslušníků VSČR v rámci odborné přípravy dostatečné?” je uvedeno na grafu č. 4 a v tabulce 6.

Graf č. 4 - Četnostní rozdělení kvality odborné přípravy

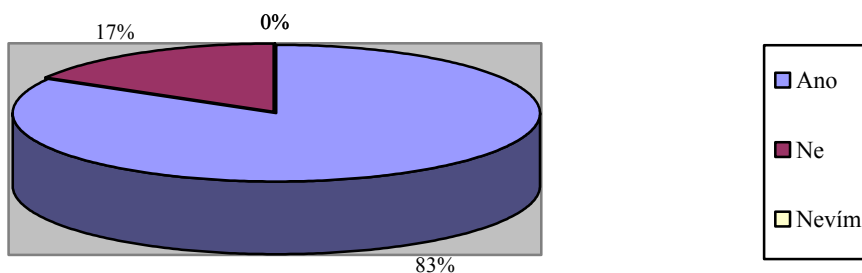
Tab. 6: Vzdělávání příslušníků v rámci odborné přípravy

Je vzdělávání příslušníků v rámci odborné přípravy dostatečné?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	30	8	4

Z grafu č. 4 vyplývá, že většina, tj. 71% respondentů, považuje předemtný plán jako dostatečný, 19% za nedostatečný a 10% neví. Je skutečností, že základní odborná příprava je zaměřena především na všestrannou přípravu příslušníka a na jeho profesní orientaci ve Vězeňské službě ČR. Zahrnuje složky rozumové, mravní, tělesné, estetické a environmentální výchovy. Vzdělávací plán je nastaven tak aby si příslušník osvojil nejen zákony, předpisy a nařízení upravující výkon služby vězeňské stráže, ale zároveň si uvědomoval psychologické, etické i výchovné aspekty výkonu služby.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 4 „Je kurz sebeobrany v institutu vzdělávání VSČR dostatečný?“ je uvedeno na grafu č. 5 a v tabulce 7.

Graf č. 5- Četnostní rozdělení kvality kurzu sebeobrany

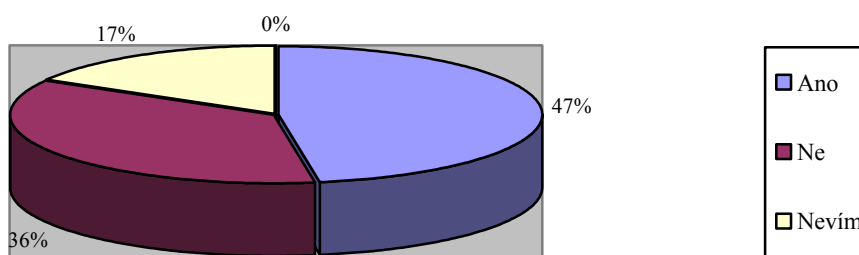
Tab. 7: Kurz sebeobrany v institutu vzdělávání VSČR

Je kurz sebeobrany v institutu vzdělávání VSČR dostatečný?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	35	7	0

Z grafu č. 5 vyplývá, že nejvíce tj. 83% oslovených respondentů hodnotilo kurz jako dostatečný a 17% jako nedostatečný. Příslušníkům se zápornou odpovědí byla položena doplňující otázka – „Čím je třeba doplnit tento kurz sebeobrany, aby byl dostačující“ a téměř všichni oslovení respondenti považovali za zásadní problém nedostatek počtu hodin výuky tohoto kurzu. Je skutečností, že kurz sebeobrany je zaměřen především na základy teorie sebeobrany, základy sebeobránných technik (obrana proti aktivnímu útoku, překonání pasivního odporu) a obrana střelného boje proti sečným, bodným a střelným zbraním. Kurzem sebeobrany musí pro splnění služební zkoušky projít každý účastník kurzu v institutu vzdělávání VSČR.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 5 „Je vybavení příslušníků VSČR (donucovací prostředky) vyhovující?“ je uvedeno na grafu č. 6 a v tabulce 8.

Graf č. 6 - Četnostní rozdělení kvality vybavení příslušníků VSČR

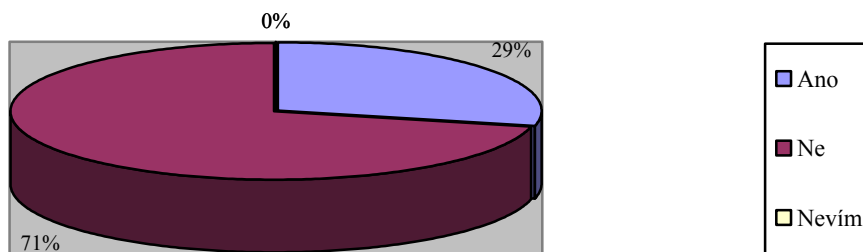
Tab. 8: Vybavení příslušníků VSČR

Je vybavení příslušníků VSČR (donucovací prostředky) vyhovující?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	20	15	7

Z grafu č. 6 vyplývá, že 47% respondentů odpovědělo, že považují donucovací prostředky za vyhovující, 36% jako nevyhovující a zbylých 17% zaškrtno odpověď neví.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 6 „Znáte evakuační plán věznice pro případ požáru?“ je uvedeno na grafu č. 7 a v tabulce 9.

Graf č. 7 - Četnostní rozdělení respondentů dle znalosti evakuačního plánu

Tab. 9: Znalost evakuačního plánu

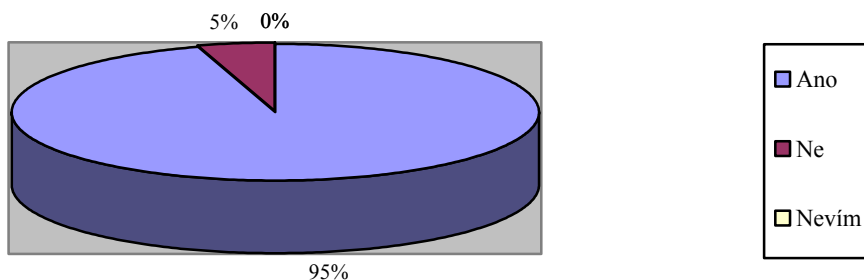
Znáte evakuační plán věznice pro případ požáru?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	12	30	0

Z grafu č. 7 vyplývá, že pouze 29% respondentů zná tento předpis. Zbylých 71% respondentů není s tímto plánem seznámeno, což považují za velký nedostatek a v případě požáru jako slabou stránku věznice. Ke zjištění přispěla doplňující otázka která byla „Zda-li je procvičována činnost a opatření uvedená v plánu?“ Odpovědi byly ve všech případech shodné, tedy že ne. Všichni příslušníci jsou školeni pouze teoreticky, praktický výcvik byl v rámci nácviku služebních zákroků uskutečněn za účasti složek integrovaného záchranného systému naposledy v prosinci roku 2010, což považují za nedostačující. Odpovědi jsou překvapující, protože evakuační plán věznice v případě požáru nalezneme ve vnitřních předpisech věznice, jejichž součástí jsou i požární poplachové směrnice.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 7 „Pro případ mimořádné situace např. vzpoury vězňů, znáte místo, kde se mají shromáždit příslušníci VSČR?“ je uvedeno na grafu č. 8 a v tabulce 10.

Graf č. 8 - Četnostní rozdělení respondentů dle znalosti místa shromáždění při mimořádné situaci

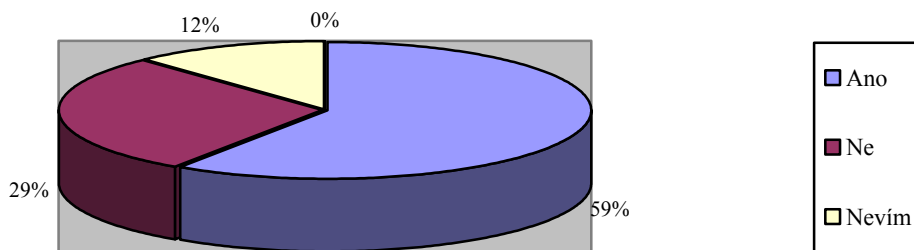
Tab. 10: Shromáždění příslušníků VSČR v případě mimořádné situace

Pro případ mimořádné situace např. vzpoury vězňů, znáte místo kde se mají příslušníci VSČR shromáždit?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	40	2	0

Z grafu č. 8 vyplývá, že většina respondentů, tj. 95% odpověděla kladně, tedy že znají místo shromáždění. Toto místo se nachází v tělocvičně Vazební věznice Praha-Pankrác. Zbýlých 5% respondentů tento vnitřní předpis věznice neznalo a to především z důvodu, že jsou ve služebním poměru krátkou dobu a ještě ani neabsolvovali základní výcvikový kurz v Institutu vzdělávání ve Stráži pod Ralskem.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 8 „V případě, že dojde k útoku vězněné osoby na Vás, znáte zásady Vaší odezvy, jste vybaven na zvládnutí situace a máte zajištěno personální, technické a materiální zázemí?“ je uvedeno na grafu č. 9 a v tabulce 11.

Graf č. 9 - Četnostní rozdělení zvládnutí odezvy respondentů při útoku vězněné osoby

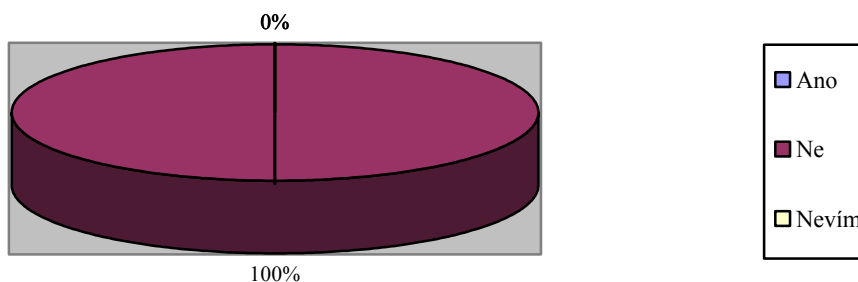
Tab. 11: Znalost zásady odezvy v případě útoku vězněné osoby

V případě, že dojde k útoku vězněné osoby na Vás, znáte zásady Vaší odezvy, jste vybaven na zvládnutí situace a máte zajištěno personální, technické a materiální zázemí?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	25	12	5

Z grafu č. 9 vyplývá, že 59% respondentů si myslí, že by tento útok dokázali za pomoci donucovacích prostředků odvrátit. Personální, technické a materiální zázemí považují jako dostatečné. 29% oslovených respondentů naopak tvrdí, že by tento útok odvrátit nedokázalo, avšak personální, technické a materiální zázemí považují též za dostatečné. Zbýlých 12% dotázaných zaškrtnlo odpověď neví. Je pravdou, že útoky vězněných osob na příslušníky vězeňské služby ČR však nejsou tak častým jevem a stávají se jen ojediněle.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 9 „Je pro zvládnutí možných situací dostatečné, že absolvujete 2x ročně střelecký kurz na venkovní střelnici?“ je uvedeno na grafu č. 10 a v tabulce 12.

Graf č. 10 - Četností rozdělení absolvování střeleckého kurzu

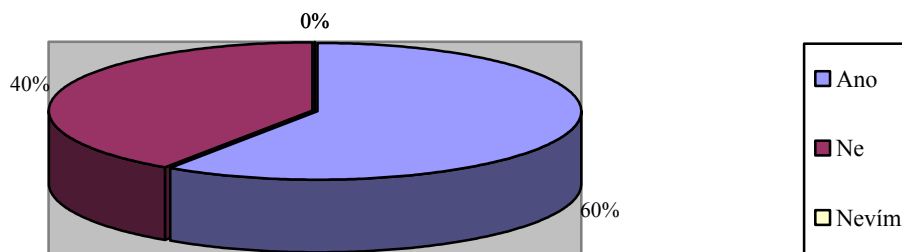
Tab. 12: Střelecký kurz na venkovní střelnici

Je pro zvládnutí možných situací dostatečné, že absolvujete 2x ročně střelecký kurz na venkovní střelnici?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	0	42	0

Z grafu č. 10 vyplývá, že všichni, tj. 100% respondentů, se shodli na stejné odpovědi, tedy že není. Považují totiž jako naprosto nedostačující absolvovat pouze 2x ročně střelecký kurz, který je mimo jiné omezen počtem vystřelených ran z důvodů nedostatku finančních prostředků vězeňské služby na nákup střelecké munice.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 10 „Znáte funkce a omezení zabezpečení ostrahového pásma kolem zdi věznice?“ je uvedeno na grafu č. 11 a v tabulce 13

Graf č. 11 - Četnostní rozdělení znalosti funkce ostrahového pásma

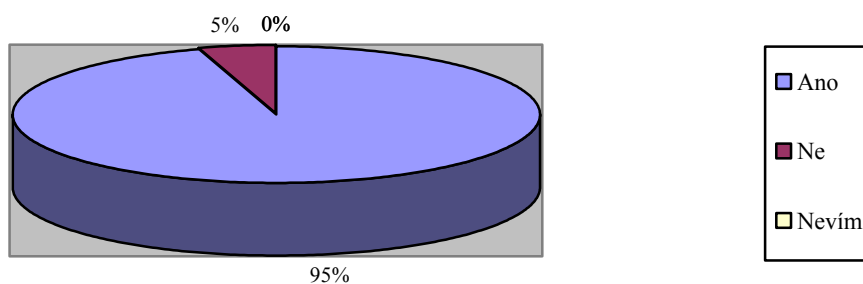
Tab. 13: Znalost funkce ostrahového pásma

Znáte funkce a omezení zabezpečení ostrahového pásma kolem zdi věznice?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	25	17	0

Z grafu č. 11 vyplývá, že 60% respondentů zná funkčnost tohoto zabezpečení a to především příslušníci strážních směn, jejichž povinností je zejména ostraha věznice a přilehlých objektů. Zbylých 40 % respondentů, především příslušníků eskortních a dozorcích směn, není s touto problematikou seznámena. Je pravdou, že ostrahové pásmo věznice funguje na principu čidel, která každé narušení tohoto prostoru hlásí operačnímu pracovníkovi, který pomocí kamerových záznamů vyhodnotí vážnost situace.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 11 „Považujete funkčnost přenosných radiostanic za vyhovující?“ je uvedeno na grafu č. 12 a v tabulce 14.

Graf č. 12 - Četnostní rozdělení funkčnosti přenosných radiostanic

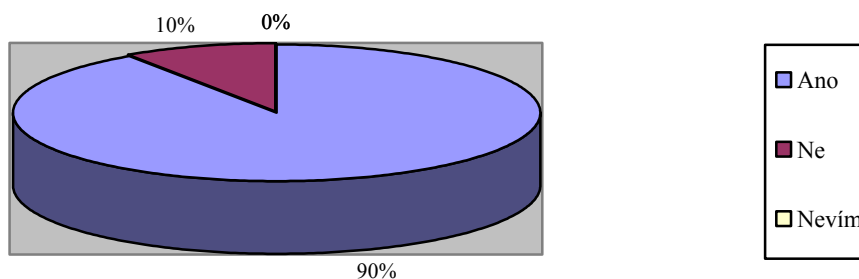
Tab. 14: Funkčnost přenosných radiostanic

Považujete funkčnost přenosných radiostanic za vyhovující?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	40	2	0

Z grafu č. 12 vyplývá, že 95% respondentů považuje funkčnost přenosných radiostanic za vyhovující a zbylých 5% za nevyhovující a to především z důvodu, že ne všechny radiostanice nejsou ve stoprocentním stavu. Pro vysvětlení je třeba uvést, že radiostanice věžeňské služby slouží k dorozumívání se především mezi jednotlivými odděleními, ke komunikaci mezi příslušníky a to z důvodu zákazu opuštění svých stanovišť a především ke spojení s operačním střediskem, které v případě jakékoliv mimořádné události urychleně tuto situaci řeší.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 12 „Jsou technická opatření ostrahy dostatečná pro osobní ochranu dozorců?“ je uvedeno na grafu č. 13 a v tabulce 15.

Graf č. 13 - Četnostní rozdělení opatření pro osobní ochranu dozorců

Tab. 15: Technická opatření ostrahy

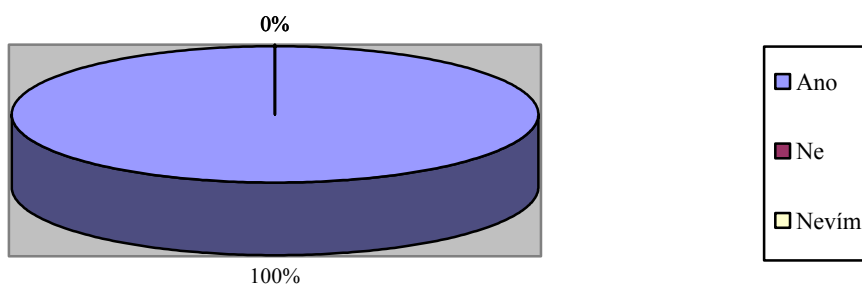
Jsou technická opatření ostrahy dostatečná pro osobní ochranu dozorců?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	38	4	0

Z grafu č. 13 vyplývá, že 90% dotázaných respondentů je přesvědčena, že technická opatření ostrahy pro osobní ochranu dozorců jsou dostatečná, 10-ti procentům respondentů se jeví tato opatření jako nedostatečná. Je skutečností, že jednotlivá patra obviněných vězňených osob i ubytovny odsouzených vězňených osob

jsou pečlivě monitorována kamerovými systémy. Záznamy se nahrávají a poté jsou na dostatečně dlouhou dobu archivovány.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 13 „Procvičujete metodiky odezvy na možné mimořádné situace?“ je uvedeno na grafu č. 14 a v tabulce 16.

Graf č. 14 - Četnostní rozdělení postupů odezvy na mimořádné situace

Tab. 16: Metodiky odezvy na mimořádné situace ve věznici

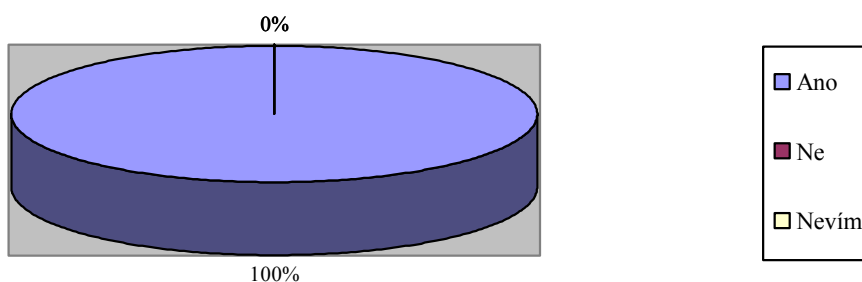
Procvičujete metodiky odezvy na možné mimořádné situace?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	42	0	0

Z grafu č. 14 vyplývá, že 100% dotazovaných respondentů tuto metodiku procvičuje, avšak pouze teoreticky. Praktická část chybí a to považují téměř všichni jako nedostačující.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 14 „Znáte postupy odezvy na kritické (krizové) situace ve věznici?“ je uvedeno na grafu č. 15 a v tabulce 17.

Graf č. 15

Četnostní rozdělení postupů odezvy na krizové situace

Tab. 17: Postup odezvy na kritické situace ve věznici

Znáte postupy odezvy na kritické (krizové) situace ve věznici?	ANO	NE	NEVÍM
Počet	42	0	0

Z grafu č. 15 vyplývá, že opět všichni, tj. 100% respondentů, odpovědělo stejně jako v předchozí otázce, tedy, že teoretický postup odezvy na krizové situace ve věznici znají, jelikož tato problematika je řešena v povinných školeních, avšak opět chybí praktická část nácviku odezvy na krizové situace.

Vyhodnocení odpovědí na otázku 15 „ Jak potřebujete být vycvičen, abyste získal schopnost odvrátit útok vězněné osoby (popř. skupiny vězňů)?“

Na tuto otázku bylo zodpovězeno téměř shodně. K odvrácení útoku vězněné osoby je potřeba nejen dostatečné ovládní sebeobrany, které je zajištěno praktickým výcvikem, ale i dostatečně zvládnutá komunikace mezi příslušníkem a vězněnou osobou.

5.3 Výsledky provedeného šetření

Výsledky provedeného šetření ukazují slabé stránky vězeňství, konkrétně vazební věznice Praha – Pankrác, ve které dotazníkový výzkum proběhl. Byly identifikovány dále uvedené slabé stránky:

- nižší zastoupení příslušníků zaměstnaných ve služebním poměru s vysokoškolským vzděláním, což vede k nedostatečné zodpovědnosti při plnění služebních povinností a to především u služebně mladších příslušníků. Jedná se především o zaměstnance spadající do věkové kategorie 18 – 30 let.
- ve vzdělávacím systému převažují teoretické informace nad příklady praktických postupů. Vězeňská služba zastupuje ozbrojenou složku České republiky a proto je naprosto nepřipustné, aby byly nácviky praktických postupů uvnitř organizační jednotky podceňovány.
- vybavení příslušníků, konkrétně donucovací prostředky, jsou zastaralé a někdy i neakceschopné. K tomuto dopomůže novelizace takzvaných vězeňských zákonů, která s obměnou těchto donucovacích prostředků počítá.

- nedostatečná vstupní příprava nově nastupujících zaměstnanců ve věci odezvy na vzpouru vězňů, popř. na jinou mimořádnou situaci.
- Zaměstnanci často přeceňují své schopnosti odvrátit útok na svou osobu, aniž by zvážily svou fyzickou zdatnost a aniž by si uvědomovali možné následku útoku.
- nedostatečný výcvik na venkovní střelnici.
- nedostatečná znalost funkce technických prostředků zabezpečení ostrahového pásma kolem zdi věznice.
- prostředky osobní ochrany dozorců nejsou považovány za dostatečné u 10 % zaměstnanců, což není procento veliké, ale jako slabou stránku se to dá považovat.
- chybí výcvik odezvy na mimořádné a kritické situace, které by mohly ve věznici nastat.

6 ZÁVĚR

Na základě mého posouzení trendu vězeňství je zřejmé, že v České republice dochází k postupné humanizaci vězeňství.

Bylo zjištěno, že dotazovaní příslušníci vězeňské služby ČR, konkrétně vazební věznice Praha – Pankrác jsou v rámci připravenosti na nouzové situace připraveni především po teoretické stránce. Praktické nácviky řešení situací jsou hlavním problémem celé koncepce českého vězeňství. Jedná se především o řešení modelových situací, které mohou nastat. Ať už se jedná o vzpouru nebo další mimořádné situace, je zcela jasné, že vše bude záležet na improvizaci a schopnosti pověřeného pracovníka danou situaci vyhodnotit a koordinovat postup odezvy tak, aby došlo k co nejméně zraněním všech zúčastněných osob a co nejmenším škodám na majetku.

Šetření ukázalo, že naprosto nedostačující je realizace střeleckého kurzu pouze 2x ročně a to s velice omezeným počtem nábojů do všech zbraní, které vězeňská služba využívá k zajištění bezpečnosti jak při eskortování osob k soudům, do zdravotnických zařízení nebo ke střežení věznic. I když problematika je způsobena nedostatkem financí v rámci vězeňské služby ČR jako organizační jednotky, není to omluvitelné, protože roste nebezpečí škod na zdraví a životech příslušníků VSČR a civilních občanů tohoto státu.

S vybavením příslušníků vězeňské služby ČR, tedy s donucovacími prostředky je sice většina příslušníků spokojena, ale ke zvýšení osobního bezpečí zaměstnanců by prospělo zařadit do výbavy tzv. tasery, což je v podstatě elektrická pistole, která dokáže zhruba do deseti metrů ochromit elektrickým proudem svalstvo člověka.

Práce ukázala, že v oblasti vězeňství chybí legislativa, materiální i technické vybavení. Praktický výcvik zaměřený na odezvu na vybrané kritické situace, jako je zbraň u vězně, by měl být samozřejmostí.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

LITERÁRNÍ ZDROJE:

1. BALABÁN, M., DUCHEK, J., STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. 1. vydání. Praha: KAROLINUM, 2007. 429 s. ISBN 978-80-246-1440-3.
2. ČERNÍKOVÁ, V., SEDLÁČEK, V. *Základy penologie pro policisty*. 1. vydání. Praha: PAČR, 2002. 150 s. ISBN 80-7251-104-1.
3. KÝR, A., KAFKOVÁ, A., FÁBRYOVÁ, L. *Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice*. 1. vydání: Tiskárna Vazební věznice Praha-Pankrác, 2009, 192 s.
4. MAŘÁDEK, V. *Vězeňství*. 1. vydání. Šenov: Tiskárna Harok, 2005, 203 s. ISBN 80-7368-002-5.
5. NEDOROST, L. *Vězeňství a správa vězeňství v ČR*. Brno: Masarykova univerzita, 1995. 184 s. ISBN 80-210-1114-9.
6. PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. 1. vydání. Praha 2010: UJAK Praha, 243 s. ISBN 978-80-86723-97-6.
7. PROCHÁZKOVÁ, D. *Metody, nástroje a techniky pro rizikové inženýrství*. 1. vydání. Praha 2011: CVUT, 370 s. ISBN 978-80-01-04842-9.
8. UHLÍK, J. *Historie věznění a vězeňství v Čechách*. Stráž pod Ralskem: Institut vzdělávání Vězeňské služby ČR, 2006. 349 s. ISBN 80-239-9417-4.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

1. *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: < <http://vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/o-nas/organizacni-struktura-2/>>.
2. *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW:<http://vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spravni/statistiky/Měsíční_statistické_hlášení_/2012/MSH12-2012.pdf>.
3. *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW:<http://vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/PDF/prezentace_VS_ČR/120210_VSCR_vseobecna_WEB.pdf>.
4. *Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky* [online]. 2010 [cit. 2013-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/historie-104/historie-vezenstvi>>.

LEGISLATIVNÍ DOKUMENTY:

1. ČESKO. Zákon č. 52 ze dne 5. února 2009. Úplné znění zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, jak vyplývá z pozdějších změn. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 18, s. 706-708.
2. ČESKO. Zákon č. 436 ze dne 16. prosince 2003. Úplné znění zákona č. 555/1992 Sb. o vězeňské a justiční strážci České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2003, částka 144, s. 7242-7246.
3. ČESKO. Zákon č. 208 ze dne 21. června 2000. Úplné znění zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, jak vyplývá z pozdějších změn. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 64, s. 3062-3065.
4. ČESKO. Zákon č. 169 ze dne 30. června 1999, o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 58, s. 3170-3187.

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Organizační struktura vězeňské služby ČR.....	16
Tab. 2: Podklad pro sběr dat.....	32
Tab. 3: Vývoj stavu vazebně stíhaných, odsouzených mužů a žen ve vazební věznici Praha - Pankrác v letech 2002 – 2012.....	33
Tab. 4: Věkové rozložení respondentů.....	37
Tab. 5: Dosažené vzdělání respondentů.....	37
Tab. 6: Vzdělání příslušníků v rámci odborné přípravy.....	38
Tab. 7: Kurz sebeobrany v institutu vzdělávání VSČR.....	39
Tab. 8: Vybavení příslušníků VSČR.....	39
Tab. 9: Znalost evakuačního plánu.....	40
Tab. 10: Shromáždění příslušníků VSČR v případě mimořádné situace.....	41
Tab. 11: Znalost zásady odezvy v případě útoku vězněné osoby.....	42
Tab. 12: Střelecký kurz na venkovní střelnici.....	42
Tab. 13: Znalost funkce ostrahového pásma.....	43
Tab. 14: Funkčnost přenosných radiostanic.....	44
Tab. 15: Technická opatření ostrahy.....	44
Tab. 16: Metodika odezvy na mimořádné situace ve věznici.....	45
Tab. 17: Postup odezvy na kritické situace ve věznici.....	46

SEZNAM GRAFU

Graf č. 1: Vývoj stavu vazebně stíhaných, odsouzených mužů a žen ve vazební věznici Praha – Pankrác v letech 2002 – 2012.....	33
Graf č. 2: Věkové rozložení respondentů.....	36
Graf č. 3: Četnostní rozdělení vzdělání respondentů.....	37
Graf č. 4: Četnostní rozdělení kvality odborné přípravy.....	38
Graf č. 5: Četnostní rozdělení kvality kurzu sebeobrany.....	38
Graf č. 6: Četnostní rozdělení kvality vybavení příslušníků VSČR.....	39
Graf č. 7: Četnostní rozdělení dle znalosti evakuačního plánu.....	40
Graf č. 8: Četnostní rozdělení dle znalosti místa shromáždění při mimořádné situaci.....	41
Graf č. 9: Četnostní rozdělení zvládnutí odezvy respondentů při útoku vězněné osoby.....	41
Graf č. 10: Četnostní rozdělení absolvování střeleckého kurzu.....	42
Graf č. 11: Četnostní rozdělení znalosti funkce ostrahového pásma.....	43
Graf č. 12: Četnostní rozdělení funkčnosti přenosných radiostanic.....	43
Graf č. 13: Četnostní rozdělení opatření pro osobní ochranu dozorců.....	44
Graf č. 14: Četnostní rozdělení postupů odezvy na mimořádné situace.....	45
Graf č. 15: Četnostní rozdělení postupů odezvy na krizové situace.....	45

SEZNAM ZKRATEK

ČNR – Česká národní rada

ČR – Česká republika

GŘ – Generální ředitelství

NVÚ – Nápravně výchovný útvar

SNV – Sbor nápravné výchovy

VS – Vězeňská služba

VSČR – Vězeňská služba české republiky

VTOS – Výkon trestu odnětí svobody

VV – Výkon vazby

VV Praha Pankrác - Vazební věznice Praha Pankrác

NATO – Severoatlantická aliance

OSN – Organizace spojených národů

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I. – Dotazník.....	55
Příloha II. – Vazební věznice Praha – Pankrác.....	58

PŘÍLOHY

Příloha I. – Dotazník

DOTAZNÍK PRO ŠETŘENÍ PROVÁDĚNÉ V RÁMCI BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

prosím o zodpovězení dále uvedených otázek. Předem Vám děkuji za pochopení a pomoc při sběru dat pro bakalářskou práci.

Daniel Hrdina

1. Prosím, označte interval, do kterého spadá Váš věk:

- a) 18-35
- b) 35-50
- c) 50 a více

2. Uveďte nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) střední s maturitou
- b) vyšší odborné
- c) vysokoškolské

3. Je vzdělávání příslušníků VSČR v rámci odborné přípravy dostatečné?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

4. Je kurz sebeobrany v institutu vzdělávání VSČR dostatečný?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

Jak je třeba doplnit kurz sebeobrany dalšími kurzy nebo praktickým výcvikem?

5. Je vybavení příslušníků VSČR (donucovací prostředky) vyhovující?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

6. Znáte evakuační plán věznice pro případ vzniku požáru?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

7. Pro případ mimořádné situace např. vzpoury vězňů, znáte místo, kde se mají shromáždit příslušníci VSČR?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

8. V případě, že dojde k útoku vězněné osoby na Vás, znáte zásady Vaší odezvy, jste vybaven na zvládnutí situace a máte zajištěno personální, technické a materiální zázemí?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

9. Je pro zvládnutí možných situací dostatečné, že absolvujete 2x ročně střelecký kurz na venkovní střelnici?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

10. Znáte funkce a omezení zabezpečení ostrahového pásma kolem zdi věznice?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

11. Považujete funkčnost přenosných radiostanic za vyhovující?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

12. Jsou technická opatření ostrahy dostatečná pro osobní ochranu dozorců?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

13. Procvičujete metodiky odezvy na možné mimořádné situace?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

14. Znáte postupy odezvy na kritické (krizové) situace ve věznici?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

15. Jak potřebujete být vycvičen, abyste získal schopnost odvrátit útok vězněné osoby (popř. skupiny vězňů)?

Příloha II. – Vazební věznice Praha – Pankrác

